

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Naš sedanji gospodarski položaj

POGOJI ZA NAČRTNO GOSPODARJENJE
POSTAJAJO VSE BOLJ ZAPLETENI

Kljub mnogim težavam in zahtevnim problemom v lanskem gospodarjenju lahko rečemo, da smo se vsaj približali načrtovanemu cilju. To velja za celotne jugoslovanske razmere, pa tudi za razmere v Brestu, seveda s posameznimi razlikami, kar zadeva proizvodnjo, izvoz, uvoz, dohodek, akumulacijo in osebne dohodke. Res pa je tudi, da smo se lani poslužili več tujih posojil, kot smo jih odplačali; zato se je seveda celotna zadolžitev Jugoslavije na konvertibilnem področju še povečala.

Zavedati se moramo, da tudi zaradi tega ni bilo pomembnejših zastojev v proizvodnji in v enostavni reprodukciji. Po nekaj letih pa smo le ustvarili višek v sproti plačilni bilanci s konvertibilnim področjem — torej sta bila večji izvoz in manjši uvoz ključna vzroka za pozitivno bilanco.

Pri vseh teh pozitivnih ugotovitvah pa moramo žal ugotoviti tudi mnogo slabosti in že kronično negativnih gibanj, kot so: strukturna neskladja (tudi velika odvisnost našega gospodarstva od uvoza), velika zadolženost, premajhen izvoz, odvisnost od kreditov za sprotno poslovanje, velika notranja — splošna in skupna poraba in tako naprej.

Pri tem pa je treba še upoštevati, da so na naše razmere negativno vplivala tudi mednarodna gospodarska gibanja, česar pa ne smemo precenjevati, kajti pravi vzroki so le pri nas doma, v vsakem delovnem okolju ter ožji in širši družbenopolitični skupnosti.

V ta sklop negativnih ugotovitev gotovo lahko uvrstimo tudi trditve, da že dolgo ne pomnimo tako obsežnega administrativnega poseganja v urejanje gospodarskih odnosov in tako pogostnega spreminjanja gospodarskih ukrepov, skratka, sprotne gospodarske politike. S tem pa se organizacija združenega dela in delavec-samoupravljalec znajdeti v položaju, ko nimata dejanske možnosti vplivati na z

ustavo opredeljen družbeno-gospodarski položaj oziroma na ustvarjanje dohodka in njegovo delitev.

Na žalost potrjuje to tudi dostikrat mučna tišina na zborih delavcev, na sejah delavskih svetov in sejah drugih organov.

V kakšnem položaju smo torej v letu 1984, ko gre h koncu prvo tromesečje? Ali se je položaj organizacij združenega dela in delavcev v njih kaj popravil v primerjavi z letom poprej? Dejal bi, da ne, saj smo še zmeraj v veliki meri odvisni od ukrepov sprotne gospodarske politike. Uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije se nekako odmika, pa čeprav smo ga vsi sprejeli in prisegli nanj.

Omenil bom samo tri trditve. Vsi vemo, da je izvoz najpomembnejša naloga jugoslovanskega gospodarstva — zaradi lastne reprodukcije in zaradi ustvarjanja potrebnih deviz za odplačilo kreditov. Pa vendar je realni tečaj dinarja še vedno nedosegljiv; pet mesecev je izvoz znova postavljen v ozadje, kar

Mislim, da bi bil ogrožen sistem, če bi dovolili, da bi zadeve še naprej tako tekale, v pričakovanju vedno novih ukrepov. Čedalje bolj se zapletamo v administrativno regulativo, ne da bi se nam obetalo, da bomo tako odpravili probleme gospodarske krize.

V minulih dveh letih smo uvedli celo vrsto teh intervencijskih, administrativnih ukrepov za omejitve vlaganj ter splošne in skupne porabe. Menim, da so izčrpane vse možnosti, ki so zvezni administraciji pri tem na voljo na linearni ravni, in da nam ne kaže drugega, kot da se lotimo tistega dela, ki bi se ga v resnici morali lotiti, že ko smo sprejemali stabilizacijski program.

V takšnih okoliščinah se je treba pripraviti na odmrznitev cen. Če bi avtomatično uveljavljali ukrepe, ki izvirajo tudi iz odnosov z Mednarodnim denarnim skladom, ne da bi si zavestno prizadevali nevtralizirati negativne posledice izvajanja teh ukrepov, tedaj bi bili — mislim, da je to vsem jasno — spet priče nezajezljivi dirki proizvodnih stroškov, cen, inflacije, tečaja in vsega, kar smo doživljali lani, le da bi bilo to letos še veliko bolj drastično in huje, kot je bilo lani.

Milka Planinc

nam zopet grozi, da bodo nekateri izvozni posli v izgubi, uvoz pa je relativno poceni.

Druga trditev je zamrznitev cen, ki pa je le navidezna zamrznitev. Prizadela je v glavnem le končne proizvajalce. Skoraj vsi proizvajalci surovin in drugih polproizvodov — repromaterialov — z različnimi oblikami — ne samo s samoupravnimi sporazumi o skupnem prihodku — v bistvu zvišujejo cene.

Ocenjuje se, da bomo kljub zamrznitvi in dejal bi, ob posebnih družbeno politični akciji v prvih treh mesecih, dosegli v Jugoslaviji za okoli 6 odstotkov višje proizvodne cene. Tudi življenjski stroški se bodo povečali za podoben odstotek.

Tretja trditev se nanaša na pravico do razpolaganja organizacij združenega dela z ustvarjenimi devizami. Ko vstopamo v letošnji četrti mesec poslovanja, še ne vemo, s čim razpolagamo, kajti sedanje razpolaganje z devizami v višini 45,9 odstotka od priliva je samo začasno in bodo potrebni poračuni, potem, ko nam bo odmerjen delež razpolaganja z devizami.

Ob vsem tem bi lahko dejali, da je vprašanje inflacije in cen najbolj zapleteno. V tem smislu so tudi potekale vse razprave in razgovori na različnih ravneh naše družbene organiziranosti, od občine do federacije, ko so sprejemali odločitve o novih zadolžitvah Jugoslavije, o devizni politiki, o cenah in o kreditno monetarni politiki.

Zaradi neposredne odvisnosti in medsebojne vplivnosti tečaja dinarja, rasti obrestnih mer in rasti inflacije je, ne glede na velike težave v posameznih delovnih organizacijah, predvideno zagotoviti merila o nadzoru in družbenem nadzoru pri spreminjanju cen. Tako naj bi se okoli 45 odstotkov cen vseh proizvodov oblikovalo dokaj svobodno (med njimi je tudi pohištvo), vendar v okviru primerjav s sve-

tovnimi cenami in drugimi merili. Kaže da povsem svobodnega oblikovanja cen za proizvode, pri katerih je ponudba večja od povpraševanja, še vedno ne bo.

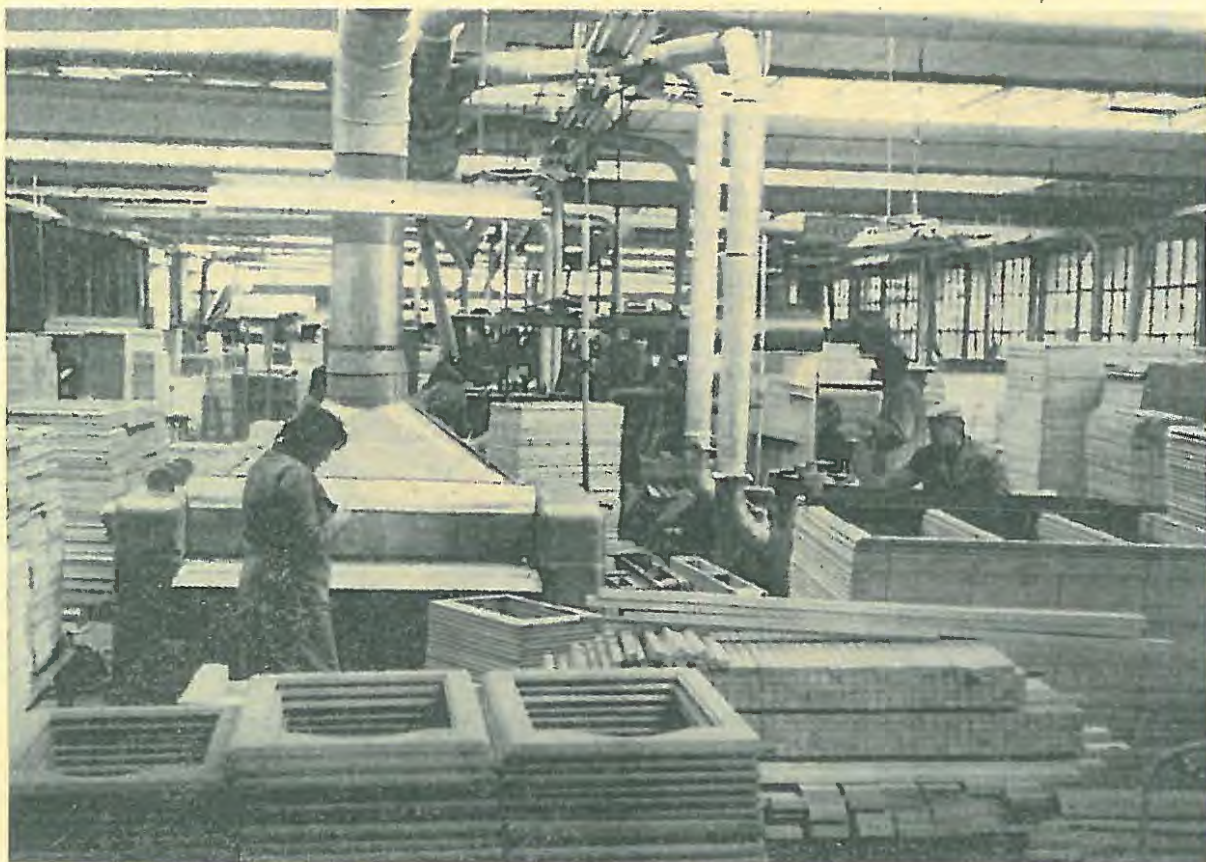
Ker bi nam večja inflacija kot je opredeljena z letošnjimi dokumenti — ta pa je 40 odstotkov — povzročila še večje težave kot jih imamo že sedaj, moramo iskati izhod v posameznih proizvodnjah le v večji in smotnejši proizvodnji, delovni storilnosti, boljši organizaciji dela ter poslovnih organiziranosti in povezanosti z drugimi organizacijami združenega dela. Ne nazadnje pa tudi v zmanjševanju obveznosti gospodarstva. Gotovo je res, da naše obveznosti in dolgeve lahko poravnamo samo z večjim izvozom blaga in storitev in z nikakršnimi administrativnimi ukrepi.

Ukrepi sedanje gospodarske politike, ki so v sprejemanju (ali so že sprejeti), močno prizadevajo tudi delavce Bresta.

Povečanje proizvodnje v letu 1984 je v poslovnih politikah in planu Bresta strateško vprašanje, od katerega je odvisno tudi vse ostalo poslovanje oziroma gospodarjenje; januarja in februarja ter v 20 dneh marca je proizvodnja nad načrtovano.

Druga strateška usmeritev — povečanje izvoza — je v tem obdobju v vseh temeljnih organizacijah na načrtovani ravni, vendar se da zamujeno še nadomestiti ob doslednejšem spoštovanju dogovorjenih nalog pri nabavi, uvozu, lansiranju in organiziranju proizvodnega procesa ter prodaji na domačem trgu. Vsakršno zamujanje pri dobavah surovin in repromaterialov — tudi iz kooperacije — nam bo povzročalo hude preglavice. Zato je dolgoročna povezava nujna.

Najhuje nas bo prizadel predvideni ukrep o povečanju obrestnih mer, saj, kot vemo, v glavnem poslujemo z izposojenimi kratkoročnimi in dolgoročnimi (Nadaljevanje na 2. strani)

Iz masivne proge v TOZD POHIŠTVO — delo za izvoz

Naš sedanji gospodarski položaj

(Nadaljevanje s 1. strani)

sredstvi. Že sedaj dajemo nad 20 odstotkov ustvarjenega dohodka za obresti. Zato je nujno dosledno spoštovanje ukrepov v poslovni politiki in planu na tem področju, sicer bodo posamezne temeljne organizacije v velikih težavah.

Pri tem se moramo dolgoročno dogovoriti za sanacijo tega zahtevnega področja v okviru delovne organizacije, SOZD, poslovne banke, plansko-poslovne skupnosti in še koga. Likvidnostne težave bodo s 1. julijem letos tako zaostrene, da bodo neposredno vplivale na višino osebnih dohodkov, če ne bomo redno poravnali svojih obveznosti.

Na področju naložb smo v izredno težavnem položaju. Po eni strani se zaostruje vprašanje o zagotavljanju kvalitetnih lastnih obratnih sredstev (sredstva postajajo draga), na drugi strani pa imamo velike potrebe v posameznih temeljnih organizacijah za nadomestitev stare opreme oziroma posodobitve, tako da bi lahko proizvajali programe, ki so dohodkovno in izvozno uspešnejši.

Ob sprostitvi večjega dela amortizacije, ki je bila v zadnjih letih skoraj v celoti namenjena odplačilu anuitet, in bi jo sedaj lahko namenili za večje posege v posameznih temeljnih organizacijah, se pojavlja nova težava, ko posamezne temeljne organizacije po zaostrenih merilih niso upravičene do naložb. Tudi zato se moramo znotraj Bresta dosledno držati sprejetih izhodišč, ko oblikujemo neposredne oddelitve o posameznih naložbah.

Ce smo že na začetku tega razmišljanja ugotovili, da so se življenjski stroški povečali za okoli 6 odstotkov in če upoštevamo, da osebni dohodki delavcev v Brestu že od decembra mirujejo, je že to zadosten razlog, da vemo, kako je na tem področju najbolj vroče. To so pokazale tudi razprave na zborih delavcev ob obravnavanju ključnega računa, poslovne politike in plana.

Po svoji aktualnosti bi osebni dohodki zaslužili, da se o njih najprej razmišlja, vendar je gotovo pravilno, da najprej pišemo in govorimo o proizvodnji, organizaciji dela, izvozu, dohodku, obratnih sredstvih, naložbah in še o čem, saj so osebni dohodki odvisni od vseh teh vprašanj.

Zato je delavski svet delovne organizacije na pretekli seji sprejel sklep, da se da v javno razpravo predlog sprememb oziro-

ma dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka, ki naj bi ga kasneje delavci Bresta sprejemali na referendumu.

Poleg pripomb, da je veljavni sistem zelo težko dopolnjevati z aktualnimi rešitvami, ki jih zahtevajo razmere, med drugim tudi kadrovskega značaja, saj ne moremo zadržati ali dobiti potrebnih strokovnih kadrov, je gotovo na mestu splošna ugotovitev, da nizka raven osebnih dohodkov slabo vpliva na odnos do dela, ki je ključno vprašanje

prav v sedanjem gospodarskem položaju. To pa ne pomeni, da moramo slabo, neodgovorno in površno delo enako nagraditi. Pri tem moramo napraviti korak naprej; nagrajevanje po delu mora na Brestu dobiti večjo težo.

Ob koncu pa velja še enkrat poudariti, da lahko delimo (ne le za osebne dohodke) samo toliko, kolikor ustvarimo. Zato moramo kljub zapletenim gospodarskim razmeram največ svojih ustvarjalnih sil posvetiti delu in rezultatom dela.

Tone Kraševac

Prvi neposredni dogovori

PLANSKO POSLOVNA SKUPNOST GOZDARSTVA IN LESARSTVA PRICELA Z DELOM

V začetku marca so se imenovani predstavniki podpisnic planske poslovne skupnosti notranjskih gozdarjev in lesarjev sestali na prvi seji in oblikovali poslovni odbor skupnosti. Tako so članice novo ustanovljene skupnosti tudi formalno izpolnile pogoje samoupravnega sporazuma za začetek dela.

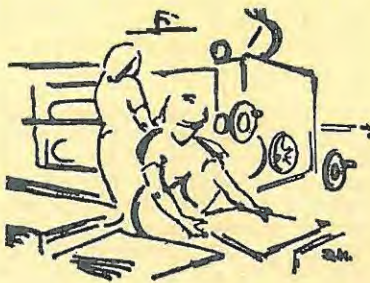
Na prvi seji poslovnega odbora je bil za njenega predsednika izvoljen glavni direktor Gozdnega gospodarstva Postojna Janez Sedej, za podpredsednika pa Franc Perko, prav tako iz Gozdnega gospodarstva. To funkcijo bodo v prihodnje izmenično opravljali po dve leti člani poslovnega odbora vsake podpisnice sporazuma.

Na svojih delavskih svetih bodo podpisnice samoupravnega sporazuma volile še člane odbora samoupravne delavske kontrole poslovne skupnosti. Oblikovana je bila tudi notranja arbitraža, ki jo sestavljata po dva že imenovana člana vsake podpisnice sporazuma.

V nadaljevanju sestanka je poslovni odbor razpravljal o izhodiščih svojega delovnega programa. Zedinil se je za sprotno izmenjavo pomembnih informacij o gospodarjenju članic poslovne skupnosti ob zaključnih in periodičnih obračunih. Na osnovi teh informacij bodo izdelali enotno oceno gospodarjenja poslovne skupnosti.

Dogovorjeno je bilo tudi, naj bi v prihodnje poslovni odbor redno spremljal uresničevanje svojih nalog v preteklem letu.

Posredovana je bila še informacija o sedanjih težavah pri poseku lesa zaradi slabih vremenskih razmer. Zaradi njih se je Javorjeva žaga že ustavila, zaloge hlodovine pa se hitro zmanjšujejo tudi v drugih obratih. Člani poslovnega odbora so se v zvezi s tem zavzeli za nekatere ukrepe.

Tako naj bi Brest povečal dobave žaganega lesa Javorju za njegove opazne plošče. Lesna industrija pa bo pretehtala tudi možnost, da bi pomagali Gozdnemu gospodarstvu Postojna z delovno silo pri gojitvenih delih v aprilu in maju. Gozdno gospodarstvo bo moralo namreč zaradi uresničitve načrtovanega poseka večino svojih delavcev odgojitvenih del preusmeriti na sečnjo.

Poslovni odbor je zadolžil razvojne službe članic skupnosti, da pripravijo izhodišča za usmeritev prihodnjega razvoja gozdarstva in lesarstva za obdobje 1986-1990, pa tudi za dolgoročnejske planske obdobje.

D. Mazič

Posnetek iz TOZD Pohištvo — obdelava masivnega lesa

Projekcije kažejo, da moramo izvoz v letih 1983, 1984 in 1985 povečevati za najmanj 20 odstotkov letno, in sicer na konvertibilni trg, da bi izboljšali naš položaj. Nujno moramo ustvariti 2,5 milijarde dolarjev presežka, da bi si vsaj kolikor toliko olajšali odpravo blokade, o kateri govorimo. Da bi nam to uspelo, moramo neplačani devizni priliv zmanjšati na najmanjšo možno mero. Devizne rezerve bo treba povečati za približno milijardo dolarjev in šele tedaj bi se pokazali učinki stabilizacijske politike v državi.

Najprej bi morali revalvirati približno 800 milijonov kratkoročnih posojil, ki smo jih lani prenesli na leto 1985, zapadli pa bodo v prvi polovici prihodnjega leta.

Milka Planinc

Predvsem o lastnih slabostih in težavah

PO OBRAVNAVAM NAŠIH KLJUČNIH DOKUMENTOV

V januarju so bili izdelani planski dokumenti temeljnih organizacij in delovne skupnosti oziroma celotne delovne organizacije za leto 1984, v februarju pa zaključni račun in poslovno poročilo za leto 1983. Rezultate poslovanja v letu 1983, pa tudi opredelitve za leto 1984 so obravnavale in nato tudi sprejele vse temeljne organizacije in delovna skupnost na svojih zbiorih in delavskih svetih po poprejšnjih obravnavah v družbenopolitičnih organizacijah. Za leto 1983 so bila dodatno izdelana tudi poročila poslovnih organov delovne in temeljnih organizacij ter delovne skupnosti.

V večini temeljnih organizacij v razpravah ni bilo bistvenih pripomb na posredovana poslovna poročila in zaključni račun ter dodatno ustno obrazložitev in poročila. Nekaj pripomb je bilo samo v temeljnih organizacijah Žagalnica in Jelka ter v Skupnih dejavnostih.

OB ZAKLJUČNIH RAČUNIH

V Žagalnici so bile pripombe v smislu solidarnostnega pokrivanja (skupna poraba), ki ne sme biti namenjeno pokrivanju subjektivnih napak.

Prav tako so bile pripombe, da osebni dohodki niso odraz doseženih rezultatov in da je potrebno narediti več v smislu nagrajevanja po delu. Menijo, da so bile razlike v osebnih dohodkih med temeljnimi organizacijami premajhne.

V Jelki so ob obravnavi ključnega računa ugotavljali objektivne, pa tudi notranje vzroke slabih rezultatov. Glavni poudarek so dali odpravljanju lastnih slabosti, predvsem v proizvodnji, ki je bila lani dosežena izredno nizko. Tako so sprejeli delovni dogovor za odpravo svojih slabosti, ki opredeljuje kvalitnejše delo, večjo delovno disciplino in odgovornost, boljše organizacijo dela in učinkovitejši sistem nagrajevanja.

V Skupnih dejavnostih je bilo izpostavljeno vprašanje o financiranju centra usmerjenega izobraževanja v Postojni. Le-ta se bo financiral iz sredstev skupne porabe, v Skupnih dejavnostih pa se za leto 1983 odstopi tudi enodnevni zaslužek.

Na poročila poslovnih organov so bile pripombe v Iverki, Prodaji in Pohištvo.

V Iverki je bila pripomba na tisti del poročila, ki obravnava slabo delo in ukrepanje v proizvodnji, kar je bilo nato v razpravi tudi pojasnjeno.

V Prodaji pa je bila pripomba, da je služba za oblikovanje glede na sedanjo kadrovske zasedenosti preobremenjena.

V Pohištvo so poročila poslovnih organov sprejeli, vendar hkrati oblikovali naslednje pripombe:

— Razvojna služba zaradi izredno razredčene kadrovske zasedbe ne more več opravljati dela, ki je za delovno organizacijo zelo pomembno in brez katerega je težko uspešno poslovati.

— Doseči je potrebno večje povezovanje med organizacijsko-kadrovske službo na Skupnih dejavnostih in kadrovske službo v temeljni organizaciji. Z delom, ki ga organizacijsko-kadrovska služba v Skupnih dejavnostih opravlja sedaj, namreč nikakor ne izpolnjuje tistega, kar se od nje pričakuje.

— Službo za marketing je potrebno bolj razviti. Razviti moramo nov program, ki se bo od sedanjih bistveno razlikoval in ga bo moč delati s sedanjo tehnologijo.

Vseposod so tudi ugotavljali, da so osebni dohodki — zlasti v primerjavi z rastjo življenjskih stroškov — nizki, istočasno pa tudi, da so pravi odraz naših gospodarskih rezultatov v preteklem letu.

Prav tako je bilo premalo storjenega pri dograjevanju sistema nagrajevanja, kar ne vpliva dovolj spodbudno na prizadevanja za večjo produktivnost.

Ugotovimo lahko, da so nekatere pripombe že razrešene v samem poslovnem poročilu (financiranje centra v Postojni), ali pa jih rešujejo na ustreznih organih in službah v posameznih temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti. Nekatere naloge, ki izvirajo iz posredovanih pripomb, pa so dolgoročnejshe in bodo razrešene v daljšem obdobju.

OB PLANSKIH DOKUMENTIH

Pri obravnavi planskih dokumentov moramo poudariti, da so delavci povsod pokazali zaskrbljenost za nemoten potek proizvodnje predvsem z vidika oskrbljenosti s surovinami in reprodromateriali. Načrtovana proizvodnja mora biti tudi v resnici dosežena, če hočemo doseči načrtovane rezultate. Zato je bilo v razpravah večkrat poudarjeno tudi vprašanje izkoriščanja delovnega časa, odnosa do dela, delovne discipline, varčevanja z materialom in podobno.

V temeljnih organizacijah Pohištvo, Masiva, Žagalnica in Prodaja pa so bili planski dokumenti sprejeti z naslednjimi pripombami:

— V Pohištvo so na zboru delavcev sprejeli sklep, da je treba v okviru delovne organizacije v roku dveh mesecev izdelati objektivni sporazum za obračunavanje izvoznih stimulacij.

— V Masivi so dodali naslednje pripombe oziroma predloge: a) da se delež sredstev za stanovanjsko izgradnjo za Masivo spremeni v korist zasebne gradnje stanovanj;

b) da je za Prodajo sorazmerno visok delež svobodne menjave dela, glede na to, da Masiva večino svoje proizvodnje izvažajo.

V Žagalnici je bil dan poseben poudarek kadrovskim vprašanjem, ki so jih pri sprejemanju planskih dokumentov dopolnili. Posebno so se začele kadrovske težave pri njih stopnjevati v preteklem letu. To je občutili predvsem pri težjih fizičnih in zahtevnejših delih v enoti žaga

(Konec na 3. strani)

Osební dohodki spet na rešetú

OSEBNI DOHODKI SO POMEMBEN VZVOD PROIZVODNE OZIROMA POSLOVNE USPEŠNOSTI • VSAKA UREDITEV IMA SVOJE DOBRE IN SVOJE SLABE STRANI • REZULTATI IN PRIMERJAVE Z USPEŠNEJŠIMI OD NAS NAKAZUJEJO SMER BOLJŠE UREDITVE • POVEZANOST OSEBNIH DOHODKOV S KADROVSKO FUNKCIJO SMO PREMALO UPOŠTEVALI • KAKO REŠITI ŠTEVILNA VPRAŠANJA?

V juniju 1982 smo v delovni organizaciji sprejeli samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. S tem sporazumom smo dokaj podrobno uredili celotno področje pridobivanja in razporejanja dohodka, pa tudi delitev osebnih dohodkov. Z njim smo vpeljali nemoten sistem delitve v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti.

Kljub dobrim in razmeroma usklajenim rešitvam pa je malo več kot enoletna uporaba novega sporazuma v neposrednem življenju pokazala tudi nekatere resne pomanjkljivosti. Le-te v končni posledici ovirajo hitrejši doseganje boljših poslovnih rezultatov. Pri praktičnem delu se omenjene pomanjkljivosti oziroma težave kažejo kot splet nerešenih vprašanj. Poglejmo si nekatera najpomembnejša izmed njih!

Vprašanje stimulatnosti osebnih dohodkov. Ob tem je moč ugotoviti, da so sposobni delavci čedalje manj pripravljeni prevzemati odgovorna oziroma vodilna dela. Prav tako se kot sive lise, za katere ni zanimanja, kažejo posamezna dela oziroma naloge v proizvodnji v temeljnih organizacijah. Istocasno pa je moč opaziti razmeroma veliko zanimanja oziroma pogoste pripombe o lepih ocenah za nekatera druga dela in naloge.

Ko takšna opažanja povežemo z motnjami v kadrovanju in s pasivnim delom posameznikov pod geslom: »za ta denar dovolj naredim«, smo le še korak od katastrofalnih posledic. Mednje lahko štejemo poleg finančnih (ne)rezultatov tudi stalno napetost kolektiva, s tem povezane slabe odnose in, kar je najhuje, odhajanje delavcev v obsegu, ki presega normalno stopnjo fluktuacije. Razmeroma ostre mejne vrednosti veljavne metodologije ne omogočajo reševanja ugotovljenih neprimernosti.

Posebno opazni so razmeroma nizki osebni dohodki in s tem delavci v najnižjem oziroma v najnižjih dveh-treh razredih. Čeprav so nizki osebni dohodki povezani s slabšimi rezultati, ki so delno posledica objektivnih okoliščin, pa so deloma tudi posledica nizkih osebnih dohodkov samih(!).

Tako se celoten kolektiv znajde v začaranem krogu, saj nizkih osebnih dohodkov zaradi nizkega dohodka ne moremo povečati, zato so osebni dohodki nestimulativni in neprivlačni za sicer dobre (?) delavce in dobro delo, zato je premalo uspeha in tako naprej. Kritični položaj delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki in močno prisotne težnje po uravnilovki tudi za osebne dohodke delavcev,

ki bi lahko odločilno vplivali na izhod z opisanega stanja, le še povečujejo zapletenost celotne zadeve.

Podobno, kot težko priznavamo razlike med posameznimi deli (pa tudi delavci), gre težko tudi z materialnim priznanjem dobrim temeljnim organizacijam mimo slabših. Pri tem so resda merila še bolj zapletena in tudi dogovorjena delitev dela med temeljnimi organizacijami sama že vpliva na boljše ali slabše rezultate. Ne glede na to pa je le preveč čutiti pomanjkanje »priznanja« za dobro delo temeljne organizacije kot celote v obliki debelejših kuverte. Če hočemo pri tem imeti še primerjavo, ali je boljši tako imenovani proizvodni ali tako imenovani režijsko-strokovni oziroma vodstveni del, pa seveda takoj odpovemo.

Opisana želja po »enakosti« se razteza tudi na področje inovativne dejavnosti. Redki so primeri, ko smo pripravljeno priznati delavcu, ki nam je s posamezno obliko ustvarjalnosti pri delu pripomogel do večjega dohodka, kako je boljši od nas in da si je resnično zaslužil primerno nadomestilo.

Namesto da bi mu dali učinkovito nadomestilo, ki bi ga vzbudilo k večji ustvarjalnosti, mu naravnost ali okrog ovinkov očitamo skromno odmerjeno plačilo za njegov trud in ideje. Tako ga zavremo, ali pa ga usmerimo stran od nas — največkrat v lastno škodo.

Ta in nekatera druga vprašanja je proučevala in opazila komisija, oblikovana na ravni delovne organizacije, ki je imela nalogo, pripraviti mnenje in predloge s področja delitve osebnih dohodkov, da bi o njih odločali organi upravljanja oziroma neposredno delavci sami.

Komisija je opredelila stališče, da je potrebno nadaljevati s stalnim dograjevanjem sistema nagrajevanja v skladu z že zastavljenimi nalogami. Zlasti velja to za ugotavljanje individualnih prispevkov posameznikov k skupnemu rezultatu. V ta namen so tudi že imenovane posebne delovne skupine.

Po drugi strani pa je komisija ugotovila, da se izvršilni organi in delavski sveti pri reševanju posamičnih vprašanj večkrat znajdejo v razmeroma ozki zanki sedaj veljavni osnov in meril sedanje metodologije. Ta pogosto ne dopušča hitre in učinkovitega reševanja nerešenih vprašanj, ki jih postavlja pred nas napeta gospodarska sedanjost. Zato je komisija pripravila več predlogov, ki jih šteje za nujne ukrepe na področju delitve in za katere

meni, da bodo lahko vsaj delno rešili opisana vprašanja. Med glavnimi predlogi so:

1. Namesto dosedanje linearne se uvede nekoliko progresivnejša lestvica KED (količina enostavnega dela). Zaradi socialnih razlogov se črtata dosedanja najnižja razreda. Da bi ohranili razmerje 1:4,5, se črtata tudi oba zgornja razreda. Nova lestvica je stimulativnejša za zahtevnejše strokovno oziroma vodilno delo.

Novost je še uvedba štirih kazalnikov za merjenje učinkovitosti režijsko-strokovnega oziroma vodilnega dela. Če temeljna organizacija (oziroma delovna organizacija) po omenjenih kazalnikih ne dosega najmanj povprečja panoge, se izplača določena (največ do 10 odstotkov) nižja masa sredstev za osebne dohodke režijsko-strokovnega oziroma vodilnega dela. Če je pri tem dosežena načrtovana proizvodnja, potem neizplačana masa sredstev povečuje maso sredstev za osebne dohodke proizvodnega dela.

2. Ob siceršnji sistem analitične metode se vnese določilo o popravku ocen del oziroma nalog za vse vodje proizvodnih oddelkov v temeljnih organizacijah — za en razred.

3. Opredeli se možnost dopolnitve ocen posameznih del oziroma nalog v okviru posamezne temeljne organizacije, če tako zahtevajo (nalagajo) nujni, a za temeljno organizacijo specifični razlogi. To je moč opraviti na podlagi novega merila: motnje v kadrovski funkciji in potreba po zagotavljanju nemotenega delovnega procesa. Opredeljene so omejitve in preverjanje razlogov pred odločitvijo pristojnih organov. Spremembe se ne upoštevajo pri oblikovanju mase sredstev za osebne dohodke temeljne organizacije.

4. Opredeli se vsaj delna možnost, dopolniti ocene za posamezna dela oziroma naloge v posamezni temeljni organizaciji, in sicer dogovorjeno do enega odstotka mase vseh točk — na ravni delovne organizacije. Tudi pri tem so predvidene omejitve in preverjanje razlogov za uporabo merila: motnje v kadrovski funkciji in potreba po zagotavljanju delovnega procesa. Spremembe ocen po tem predlogu povečujejo maso sredstev za osebne dohodke.

5. Predlog se nanaša na oblikovanje mase sredstev za osebne dohodke temeljne organizacije. Uvedenih je pet kazalnikov, ki omogočajo (zahtevajo) skladno doseganje posameznih ciljev (proizvodnje, dohodka, izvoza...) in dokazujejo razliko med »boljšimi in slabšimi« temeljnimi organizacijami.

6. Za nadomestila inovatorjem naj se uvede spodbudnejša lestvica nadomestil. Od dosedanjih 6 do 15 odstotkov naj bi v odvisnosti od čiste gospodarske koristi, ki jo je inovacija prinesla, nadomestila po novem obsegala 6 do 24 odstotkov.

Omenjeni in še nekateri drugi podrobnejši predlogi so bili posredovani delavskemu svetu delovne organizacije s predlogom, da jih da kot osnutek v javno razpravo. Ker se o spremembah sporazuma odločamo z referendumom in ker je tematika večno živa, bomo o omenjenih vprašanjih prav gotovo še razpravljali.

Iz gradiva o delu komisije zbral Z. Zabukovec

O delu cen bodo še naprej odločale družbenopolitične skupnosti, bodisi federacija bodisi republike in pokrajini, cene za precejšen del, to je za okoli 40 odstotkov proizvodnje, naj bi se oblikovale v odnosih med proizvajalci (pri tem gre predvsem za reprodukcijski material, in to bi bilo treba urediti samoupravno v smeri prizadevanj, da bi se cene prosto oblikovale), del cen pa naj bi se oblikoval prosto. Tudi pri uveljavitvi tega konkretnega odloka se bo izkazalo, kako in koliko smo organizirani.

Milka Planinc

Iz naše temeljne organizacije TAPETNIŠTVO

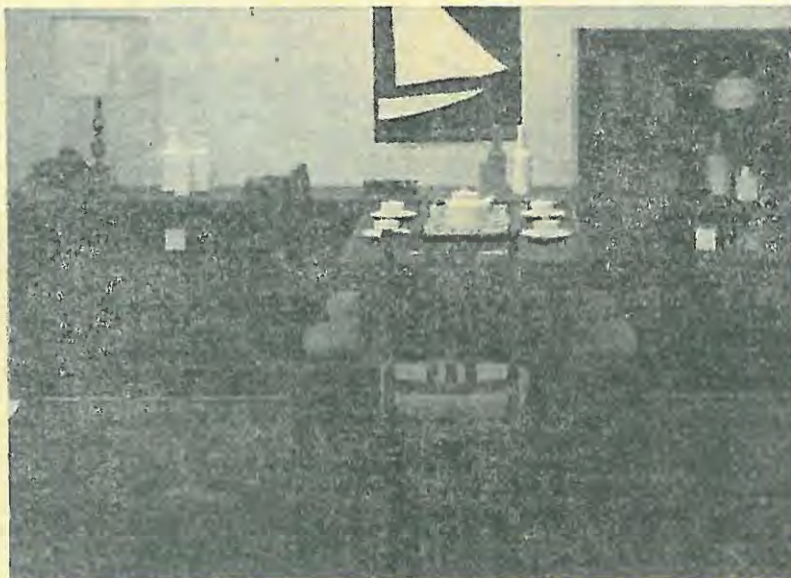
Helena že na tržišču

Običajno je, da proizvajalec vsak nov izdelek na trgu predstavlja z bolj ali manj učinkovitimi propagandnimi akcijami. Le-te naj bi vzbudile kupčevo pozornost, predstavile naj bi osnovne značilnosti izdelka (predvsem tiste najboljše), in ne nazadnje, kupca naj bi napegljale k nakupu. Te dni pa brez velikega pompa prihaja na domači trg nov sestavljivi pohištveni program Helena. Brez velikega pompa, a kljub temu opazen in pričakovan.

Skoraj leto dni je preteklo od prvih zamisli o novem programu, ki naj bi se vključeval v poslovanje skladiščno prodajnega centra Črnuče. Od najprej zamišljenega ozkega programa z vsega nekaj elementi je Helena postopoma postal obsežen sestavljivi program z nad petdesetimi elementi in šestnajstimi sestavi pod skupno ploščo.

nalosti in kakovosti so bile izjemno ugodne. Kupci so izrazili le bojazen zaradi montaže. Program se namreč dobavlja po osnovnih elementih (stranice, predali, vrata, police...), prodaja pa se po vertikalah.

V januarju je iz proizvodnje temeljne organizacije Jelka že prišla prva serija v neto vrednosti 18,6 milijona din oziroma ne-

Ena izmed izvedenk iz programa HELENA

Mnogo je bilo sestankov, usklajevanj, raznih zahtev, popravkov, dopolnitev in sprememb, preden je bil program oblikovan v sedanjí obliki in asortimentu. Posebej zapleten je bil način šifracij, ki ga je bilo potrebno prilagoditi Slovenijalesovim pogojem dela. Helena je sestavljivi program in je namenjen predvsem za opremo dnevnih sob, jedilnic, mladinskih sob; v prodaji ni le spalniškega dela, ki pa je oblikovno tudi že rešen in bo v prodajo vključen pozneje.

Testiranje programa je bilo na zagrebškem velesejmu v septembru lani in na beograjskem salonu pohištva lanskega novembra. Posebno anketo je opravila služba za oblikovanje pri Slovenijalesu. Vse ocene o obliki, funkcionalnosti in ceni so bile pozitivne, kaj več kot 1700 vertikal.

Prav v teh dneh prihaja iz proizvodnje že druga serija v enaki velikosti. Program je na tržišču nov, tako da smo strukturo po elementih za prvo in drugo serijo določili na osnovi podatkov o prodaji sorodnih programov. Za naslednjo serijo pa bomo že upoštevali tudi dobljene rezultate iz prodaje prvih dveh serij.

Prve postavitve Helene, ki po prodajalnah širom po Sloveniji in Jugoslaviji potekajo prav te dni, kažejo na pričakovano ugoden odmev kupcev. Prihajajo že prva naročila, ki jih zbira Slovenijales, ki kot ekskluzivni kupec program pakira in posreduje končnim stankam.

Naj še zapišemo, da je avtorica programa Polonca Rojec-Levičar.

Za konec naj nekaj »reklame« za NOVI program izzveni kar v našem glasilu. Mogoče pripomore k še uspešnejši prodaji.

Iz grške mitologije: Helena je bila hči Zeusa in posebljena ženska lepota.

Iz sedanje pohištvene ponudbe: Program Helena je pojem lepega in dobrega pohištva!

V. Frim

PREDVSEM O LASTNIH SLABOSTIH IN TEŽAVAH

(Nadaljevanje z 2. strani) in skladišče. Z odhodom delavcev v pokoj so se odprla delovna mesta, za katera nimajo ustreznega nadomestnega kadra. Z odhodom nekaterih delavcev na služenje vojaškega roka pa so se te težave povečale do takšnih meja, ko bo potrebno ukiniti eno od izmen v enoti žaga oziroma rešiti ta vprašanja na ustrenejši način.

V Prodaji je bila pripomba, da je potrebno za nabavo tovarnih vozil nameniti več sredstev.

Ob omenjenih vprašanjih naj poudarimo, da se praktično nanašajo na delo posameznih služb

oziroma organov, zato jih je potrebno na teh ravneh tudi razreševati.

Poleg že naštetega je bilo v nekaterih temeljnih organizacijah zopet izpostavljeno vprašanje o delovni soboti za krajevno skupnost, čeprav je bil delovni koledar že poprej sprejet.

Na koncu moramo opozoriti, da plan za leto 1984 še ni usklajen z dogovorom o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1984. Zato bo izdelano še dopolnilo k planu za leto 1984 in posredovano delavskemu svetu v sprejem.

M. Širaj

Pohištenikom primanjkuje iverk

Letos, posebno še v februarju in marcu, je na jugoslovanskem trgu čutiti pomanjkanje iverčnih plošč. To pomanjkanje je že tolikšno, da je pri nekaterih proizvajalcih pohištva ogrozilo normalno proizvodnjo, resno pa ogroža izpolnjevanje izvoznih programov, ki so vezani na razmeroma kratke in trdno dogovorjene dobavne roke.

Slovenski proizvajalci iverčnih plošč so na svojem odboru ocenili nastali položaj. Pri tem so ugotovili, da je za takšno stanje več vzrokov, ki so v glavnem izven njihovega dosega. Poglejmo si nekaj teh vzrokov, oziroma dejavnikov, ki vplivajo na oskrbljenost tržišča.

Proizvodnja je pri vseh slovenskih proizvajalcih iverk tekla po načrtovanih predvidevanjih ali bila nad njimi. Izjema je le LIK Kočevje, kjer proizvodnja zaradi zastarelosti tovarne opuščajo. Pri tem je potrebno poudariti, da je bila proizvodnja dosežena tudi v dveh najhujših zimskih mesecih (januar, februar), ki sta za proizvodnjo iverčnih plošč zelo neugodna zaradi preskrbljenosti z lesnimi surovinami in energetskimi viri, predvsem s pomanjkanjem mazuta. Če teh težav ne bi bilo, bi prav gotovo izdelali nekaj več plošč, ki bi bile v trenutnem položaju zelo dobrodošle.

Glavni razlog za pomanjkanje iverčnih plošč je v manjši proizvodnji pri ostalih jugoslovanskih proizvajalcih zaradi pomanjkanja električne energije, mazuta in drugih težav. Na slovenskem trgu se posebno pozna manjša proizvodnja ČESME Bjelevar, ki praktično ne obratuje od novembra leta 1983 zaradi pomanjkanja zemeljskega plina. Pomanjkanje prihaja k nam z manjšo zakasnitvijo, saj so se nekaj časa pohišteniki normalno oskrbovali s ploščami iz zaloga pri njih samih in iz zaloga pri proizvajalcih plošč.

Izvoz iverčnih plošč ni vzrok za njihovo pomanjkanje, saj je v sedanjem času zmanjšan na najmanjšo mogočo mero, ki je še potrebna, da obdržimo tuje kupce, ki so pri normalnem položaju nujno potrebni za odkup proizvodnih viškov. Te viške lahko pričakujemo že čez nekaj mesecev, saj bo uvoz iverčnih plošč z vzhoda, ki je predviden za

blažitev sedanjega pomanjkanja, učinkoval verjetno prepozno, to je, v času, ko bo na domačem trgu dovolj plošč zaradi normalnega obratovanja vseh tovarn, ki so v zimskem času obratovali moteno ali sploh niso obratovali.

Ob tej priložnosti naj opozorim, da sedanja zmogljivost tovarn za proizvodnjo iverčnih plošč ni premajhna. Nujno pa bo potrebno pri vseh proizvajalcih začeti vlagati več sredstev v vzdrževanje in obnavljanje tehnološke opreme, da bi proizvodnjo obdržali na sedanji ravni. V sedanjem gospodarskem položaju je namreč iluzorno in tudi nepotrebno razmišljati o novogradnjah. Pri tem se bo potrebno še trdneje povezati s kupci iverčnih plošč, saj sami proizvajalci plošč ne bomo mogli zagotoviti vseh potrebnih sredstev. Brest ima s kupci svojih

plošč podpisan samoupravni sporazum o sovlaganju sredstev za zagotavljanje proizvodnje plošč, ki pa ga bo nujno treba dopolniti in seveda tudi dosledneje izvajati.

Naj ponovno poudarim pomen samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku, kar se je pokazalo tudi pri sedanjem pomanjkanju plošč. Prav gotovo so krajši konec pri oskrbi potegnili tisti kupci, ki s proizvajalci ne sodelujejo na osnovi skupnega prihodka in iščejo kratkoročno za njih ugodnejše nabavne pogoje ter špekulirajo s tem, da skačejo od enega dobavitelja do drugega. S tem delajo zmedo pri načrtovanju, ne jemljejo dogovorjenih količin, ko pa plošč primanjkuje, zahtevajo od proizvajalcev načrtovane količine. Na Brestu se moramo takim pojavom upreti in v prihodnje bolj skrbeti za realne pogoje v prodaji iverčnih plošč, da si ne bomo ob podobnih krizah kot je sedaj, po nepotrebnem delali težave pri oskrbi kupcev.

A. Drobnič

Težave z nabavo

POMANJKANJE BUKOVINE OVIRA PROIZVODNJO IN IZVOZ

V prvih letošnjih mesecih smo imeli v nabavni službi največ težav z dobavo bukovega žaganega lesa. Sicer se zaradi tega proizvodnja doslej še ni ustavila, vendar je bilo v nekaterih primerih potrebno opravljati tudi dobave pod zelo neugodnimi pogoji. Poskušali smo tudi z zamenjavami za druge dimenzije med našimi temeljnimi, pa tudi z drugimi organizacijami. Tako smo v marcu iz Avstrije uvozili 200 kubičnih metrov bukovega žaganega lesa za konvertibilno valuto.

Majhne zaloge žaganega lesa so nastale predvsem zaradi večjega izvoza kvalitetnega žaganega lesa in elementov, poleg tega pa še zaradi manjšega poseka bukove hlobovine, vpliva zime na posek in spravitev hlobov do žag, večje potrošnje bukovega lesa zaradi večje prodaje masivnih izdelkov (odprlo se je ameriško tržišče) in zaradi zapiranja trga po nekaterih jugoslovanskih območjih.

Na eni strani se trenutno bori mo za dobavo žaganega lesa, na drugi pa tudi za dobavo hlobovine, ki bi jo razrezali na svojih žagah. Toda tako kot z žaganim lesom je stvar precej podobna s hlobovino.

Pri tem je potrebno upoštevati, da je obseg gozdne proizvodnje omejen, tako da načrtujemo take razreze bukove hlobovine:

— Žagalnica Stari trg 2500 kubičnih metrov z domačega področja,

— Jelka Begunje 2500 kubičnih metrov, od tega le 20 odstotkov z domačega področja.

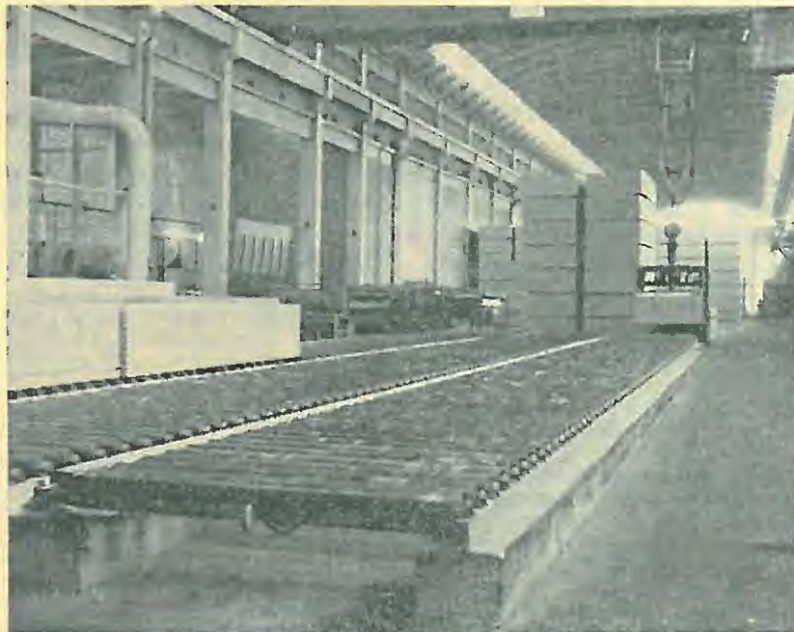
V normalnih tržnih razmerah oziroma ob pogojih, ki so bili v preteklih letih, potrebne količine ne bi bilo težko dobiti, vendar nas trenutno ovirajo vremenske, predvsem pa tržne razmere. Žagarski obrati daleč naokrog so brez surovin, ker je na širšem področju gozdna proizvodnja prekinjena. Zato ocenjujemo, da bo del poseka listavcev preložen na jesen, čeprav običajno v spomladanskem času posekajo okrog dve tretjini letne količine hlobovine listavcev.

Kljub temu, da slabo kaže za večjo dobavo v spomladanski sezoni, imamo stalne stike z vsemi možnimi dobavitelji iz Gorskega Kotarja, Moslavine, Podravine in Bosne.

Prve večje dobave se bodo pričele takoj, ko bosta omogočena posek in spravilo iz gozdnih območij.

Zato iščemo tudi nove dobavitelje, ki so navadno bolj oddaljeni. Nedvomno pa bi bilo stanje boljše, če bi omejili izvoz žaganega lesa do takšne stopnje, da bi bile pokrite najprej domače potrebe.

M. Levar

Tudi naše skladišče iveric se je izpraznilo

ZAKLJUČKI LETNE KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA BRESTA

1. Sindikat naj aktivno sodeluje v prizadevanjih za zniževanje vseh vrst stroškov.
2. Dodatno je potrebno angažirati strokovne službe in iskati vse možnosti za redno, pravočasno in kvalitetno preskrbo proizvodnje s surovinami in repromateriali.
3. Strokovne službe naj preverijo možnosti za boljše ocenitve delavcev zadnjih pet let pred upokojitvijo.
4. Petčlanska komisija, ki jo je imenoval glavni direktor, naj pregleda posamezne kritične primere oziroma ocenitve in predlaga ustrezne spremembe v nagrajevanju.
5. Osnova za obračun nadomestila bolniškega staleža naj bi se izračunavala od izračunanih osebnih dohodkov v povprečju zadnjih treh mesecev oziroma skladno z 2. členom priloge št. 2 samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. Pri tem naj se uporabi faktor revalorizacije, ki bo zagotovil enako osnovo kot trimesečni povprečni osebni dohodek pred nastankom bolovanja. Sedaj namreč nadomestila preveč odstopajo od osebnih dohodkov oziroma življenjskih stroškov.

Uspešnejša proizvodnja?

NOVA ORGANIZACIJA PROIZVODNJE V TOZD POHIŠTVO

V temeljni organizaciji Pohištvo smo že lani z internim sanacijskim programom v prvem trimesečju opredelili niz ukrepov, ki naj bi izboljšali organizacijo proizvodnega procesa in tako dosegali boljše rezultate. Vsa ta prizadevanja smo nato ob polletju razširili še na celotno vrsto ukrepov oziroma prizadevanj kratkoročnega in dolgoročnega značaja.

Vsi vemo, s kakšnimi težavami smo se ubadali v Pohištvo vse leto 1983, in je bilo zato povsem razumljivo in nujno, da se lotimo temeljitejšega reševanja nakopičenih težav. To hkrati pomeni natančen pretres organizacije celotnega poslovnega procesa ter postaviti takšno organizacijo pro-

cesa, da bo posledica vseh poslovnih funkcij tekoči proces, ki bo obenem dajal tudi dobre rezultate.

Ker takšna usmeritev pomeni drugačno reševanje težav in ker na Brestu, pa tudi v naši temeljni organizaciji ni kadra, ki bi lahko opravil takšno delo, ali pa vsaj poleg svojih vsakdanjih delovnih obveznosti ne, smo povabili k sodelovanju Industrijski biro iz Ljubljane. To je specializirana ustanova z dolgoletnimi izkušnjami pri reševanju takšnih ali podobnih vprašanj.

Po začetnih razgovorih poleti 1983. leta smo decembra začeli z delom pri natančno opredeljeni nalogi, pri snemanju in analizi sedanjega stanja organizacije. S tem smo želeli opredeliti naloge, obseg dela in način sodelovanja v drugi fazi, pri izdelavi in neposrednem izvajanju nove organizacije za temeljno organizacijo. Obenem smo želeli opredeliti določene parametre sedanje in nove organizacije, da bi lahko pogodbeno nalogo vezali na določene uspehe nove organizacije.

Vse kaže, da bomo rezultate oziroma izpolnjene naloge iz pogodbe z Industrijskim birojem dobili že ta mesec, kar je nekoliko pred rokom. Ravno tako pričakujemo, da bo omenjena pogodbeni naloga trden strokovni temelj za delo v drugem delu sodelovanja, kjer naj bi skupaj z Industrijskim birojem posegli v poslovni proces s takšnimi organizacijskimi prijemi, ki naj bi omogočili boljše in lažje delo, skratka, boljše poslovanje.

Milka Planinc

B. Repše

Domača bukovina postaja »zeleno zlato«

Že prve razprave v komisiji za uresničevanje stabilizacijskega programa ZIS, prve razprave v skupščinskih odborih ter razprave s predstavniki republik in pokrajin kažejo, kako se vsi strinjamo, da tisto, kar se predlaga zdaj, za razbremenitev gospodarstva ne zadostuje in da proizvodnje ne bo oživilo. Vendar se na vseh teh sestankih hkrati trdi, da za zmanjšanje porabe ni več možnosti — na katerikoli vir opozorimo, vsakdo trdi, da v to ne moremo drezati. To je naša blokada, ki izhaja iz dejstva, da pri številnih najodgovornejših ljudeh še vedno obstaja pričakovanje nekakšne čarobne paličice, še zlasti na ravni federacije.

Bolje se je čimprej dogovoriti in začeti z akcijo. Dejstvo je namreč, da akcije za razbremenitev gospodarstva in njegovo finančno konsolidacijo še ni, da nekateri še vedno čakajo na nekakšen čarobni paket, da čakajo vsi dogovori, vsi predpisi... Govori se, da obstajajo velike zmote, da so nekje sredstva, s katerimi lahko pokrijemo vse primanjkljaje.

Te akcije ni mogoče nadomestiti z ničemer, tudi z nobenim predpisom ne.

Bolniški stalež in mi

Že tedaj, ko so ljudje začeli organizirano delati, se je pojavilo v zvezi z delom več vprašanj. Eno izmed njih je bilo tudi to, kako zagotoviti socialno varnost — vsaj najnujnejšo — delavcem, ki so se poškodovali ali oboleli. Se posebno je to prišlo do izraza v času industrijske revolucije, ko je število delavcev naenkrat močno naraslo.

Ko je delavstvo samo in deloma s pomočjo sindikatov le doseglo nekatere pravice — skrajšanje delovnega časa, nadomestilo za čas, ko se je delavec poškodoval ali obolet — se je pojavilo vprašanje o višini nadomestila, ko bolni oziroma poškodovani ni mogel opravljati svojega dela.

Že od vsega začetka so nekateri delavci »marodiranje« izrabljali. Dostikrat je šlo za to, kdo bo koga: ali bo delavec, ki bi rad bolniški stalež, izsilil zdravnika ali obratno. Tudi navodil, ki jih je dal zdravnik tistim v bolniškem staležu, se velikokrat niso in se tudi še danes ne držijo. Zato se bolezen (poškodba), ki bi se sicer normalno pozdravila, podaljšuje in s tem tudi bolniški stalež. Nekateri še posebno izkoristijo zadnje dneve staleža, ko se obolenje že izboljša, za delo doma. Dostikrat se nekomu ne ljubi na delo, ali je le lažje bolan (poškodovan), pa pride po stalež, ne pa se zdravit.

Bolniški stalež ali začasna odsotnost z dela zaradi obolenj (poškodb) sta odvisna od več dejavnikov:

— kakšen je kriterij zdravnika do staleža;

— kako oceni nezmožnost za delo glede na to, ali je ta upravičena ali ni;

— poznati bi moral delovno mesto in pogoje dela, ki jih ima delavec; nekdo z lažjim obolenjem v ugodnih delovnih pogojih ne potrebuje bolniškega staleža, drugi, ki dela v težjih pogojih, pa že.

Zgodi se tudi to, da vesten delavec prosi za krajši dopust (dan ali dva). Ker ga ne dobi, pride v ambulantno in skuša od zdravnika z različnimi zvijačami izsiliti bolniški stalež, ki ga včasih tudi dobi.

Delavec skuša izsiliti bolniški stalež tudi tedaj, kadar ima doma razna opravila in sicer s tem, da zatrjuje, kako so se mu različna kronična obolenja (bolečine v želodcu, križu, glavoboli in podobno) poslabšala. Vsega tega zdravnik ne more vedno dokazati, delavec pa zahteva pregled pri specialistu. Le-ta pa ni vedno takoj dosegljiv, saj je pri večini specialistov določena čakalna doba. Medtem, ko delavec »čaka« na specialista, doma že lahko opravi, kar se je namenil.

Primeri se tudi to, da delavec ne dobi bolniškega staleža pri lečečem zdravniku in gre še isti ali naslednji dan do drugega zdravnika, kjer lahko dobi bolniški stalež. Posebno se tedaj, če zdravnik ne pogleda v zdravstveno knjižico, kjer bi videl, da je delavec že bil pri zdravniku.

Nekateri pacienti si podaljšajo bolniški stalež tako, da gredo po njega k drugim zdravnikom in sicer takrat, ko jim lečeči zdravnik zaključuje stalež s petkom, imajo pa delovno soboto in bi se tako »radi še pozdravili«.

Poseben primer izsiljevanja staleža je pri delavcih, ki imajo stalno bivališče v drugih republikah. Običajno prosijo za dopust prek vikenda ali še za kakšen dan. Pridejo pa za stalež že v petek ali soboto. Dostikrat pa si dopust »podaljšajo« s sumljivim staležem v domačem kraju.

Tudi rekonvalescentom se splača izsiliti podaljšanje bolniškega staleža, posebno še če dobijo majhno plačo. Doma namreč »iztržijo« več kot v podjetju, če pa so vešči še kakšnega »fuša«, je to še posebej ugodno. Rekonvalescenti dostikrat ne zmorejo takoj »norme«, doma pa delajo počasi, sami si določajo premore in tudi trajanje dela.

Zaradi vsega doslej omenjenega se v delovnih organizacijah postavlja vprašanje nadziranja bolniškega staleža. To je v nekaterih oddelkih že zaživel, kar dostikrat pripomore vsaj k temu, da tisti, ki so v staležu, vsaj računajo na to.

Vprašanje bolniškega staleža pa dostikrat — posebno v zaostrenih gospodarskih razmerah — ni odvisno samo od pacienta in zdravnika, ampak od cele vrste dejavnikov, ki niso samo zdravstveni.

Da bi bilo na tem področju več reda, bi morale delovne organizacije pooblastiti posamezne zdravnike, da bi lahko samo oni določali bolniški stalež. Zdravniško pomoč bi pacient lahko dobil pri katerem koli zdravniku, za stalež bi moral pa k lečečemu.

Za delavce iz drugih republik pa je bilo zahtevano, naj bi zdravstvena ustanova, v kateri je iskal zdravniško pomoč, dala pismeno potrdilo v ambulantno, kjer se zdravi ta delavec.

Nekaj bolniškega staleža odpade tudi na dneve, ko gre pacient k specialistu. Ta pa je na primer odsoten ali pa opravi pregled oziroma kontrolni pregled v kratkem času. V teh primerih naj bi dobil pacient poleg žiga, da je bil pri specialistu, zapisano še uro, kdaj je pregled končal. Če ima namreč delo popoldne, pregled pa ni bil zahteven (o tem bi odločil zdravnik), bi lahko šel na delo.

Včasih se zgodi tudi to, da delovna organizacija, ki ne more ali noče najti za rekonvalescenta ustreznega lažjega dela, raje vidi, da ima še stalež, posebno še, če je bila plačnik zdravstvena skupnost.

Zaradi vsega zapisanega bi bilo dobro, da bi bilo čimveč sodelovanja med lečečim zdravnikom in vodilnimi v delovnih organizacijah, posebno pa z inštruktorji.

dr. Anton Šmalc

Čakalnica v naši ambulanti je zmeraj polna

Letošnja skupna poraba

Sredstva iz sklada skupne porabe smejo v skladu z določilom družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka letos rasti počasneje, kot so rasla sredstva, razporejena za osebne dohodke. Na osnovi tega določila je bila izračunana višina sredstev sklada, ki znaša skupaj s saldonom iz preteklega leta 35.203.000 dinarjev.

Zaradi obveznosti po podpisnem samoupravnem sporazumu za izgradnjo biotehniške fakultete v Ljubljani, ki so letos 2.312.000 dinarjev, smo za ta znesek povečali dovoljeno višino, saj sredstev za vse potrebe ni dovolj.

Obveznosti, ki jih imamo po samoupravnih sporazumih v občini, bodo pokrivala le tiste temeljne organizacije, ki so ustvarile sredstva za sklad skupne porabe. Izjema je le prispevek za krajevne skupnosti, ki ga bodo plačale vse temeljne organizacije, solidarnostno pa ga bodo pokrile tiste temeljne organizacije, ki imajo dovolj ostanka čiste dohodka.

Sredstva za poravnave obveznosti na osnovi samoupravnih sporazumov v občini se zagotavljajo v naslednji višini:

— krajevne skupnosti	4.752.000 din
— vzdrževanje nekategoriziranih cest	701.000 din
— izgradnja šol in telovadnic	3.379.000 din
— celodnevna šola	587.000 din
SKUPAJ	9.419.000 din

Pri izračunu teh sredstev so poračunani tudi viški plačila iz preteklih let (na ravni delovne organizacije) na osnovi analize, ki jo je lani izdelal komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Cerknica.

Večje postavke v skladu skupne porabe so naslednje:

— regres za letni dopust	9.215.000 din
— jubilantske nagrade	4.577.000 din
— odpravnine	2.611.000 din
— topli obrok (SD, del TOZD PRODAJA)	3.240.000 din
— regresiranje prikolic	1.000.000 din
— razno	1.000.000 din

Regres za letni dopust je predviden v povprečni višini 3.500 din neto na zaposlenega, jubilantske nagrade in odpravnine pa v skladu z določili samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ob upoštevanju povprečnega dohodka v SR Sloveniji za preteklo leto (18.259 din). Pri odpravninah je razporejeni znesek nekoliko nižek, ker glede na možnosti, ki jih daje nov pokojninski zakon, pričakujemo večji odhod delavcev v pokoj kot pretekla leta. Zato bo verjetno potrebno krčiti porabo pri drugih postavkah.

Potreb in želja je več, kot pa imamo na voljo sredstev. Ob boljših poslovnih rezultatih pa bi imeli tudi več možnosti razporejanja sredstev za skupne potrebe delavcev v delovni organizaciji in v okolju, v katerem živimo.

P. Kovšca

Dopolnitev opreme v Gabru

Svetovni razvoj strojne opreme v lesni industriji, s tem v zvezi pa tudi tehnološka zastarelost in obraba strojev ter nove potrebe v pohištveni industriji zahtevajo, da pohištveniiki stalno obnavljajo in dopolnjujejo svojo strojno opremo.

Brest je zaradi svojih znanih težav, ki so seveda povezane tudi s težavami naše države, v preteklih petnajstih letih namenjal za dopolnitev opreme v finalni proizvodnji le manjša sredstva. Zato ni čudno, da so v vseh Brestovih tovarnah velike potrebe po obnovitvah in dopolnitvah opreme. Tudi letos so posamezne temeljne organizacije glede na sredstva, ki so jim na voljo, predlagali nabavo samo najnujnejše strojne opreme.

Glede na omejene možnosti je bilo v Gabru sklenjeno, da bi v letu 1984 nabavili formatno krožno žago z enim listom in predžagico za fine reze ter enostransko furnirko robov.

Formatna krožna žaga naj bi zamenjala sedanjo izrabljeno, ki pa jo bodo potem oddali v generalno popravilo. Oba stroja sta namenjena za obdelavo oz-

kih obdelovancev, pri čemer bi enostranska furnirka robov pri teh obdelovancih prevzela vzdolžno furniranje robov in tako nekoliko razbremenila linijo. Oba stroja pa bo uporabljala tudi vzorčna delavnica.

Za naslednje leto je namreč predvideno, da bi vzorčno delavnico razširili, tako da bi poleg sedanjih del (oprema kioskov, majhna naročila, predelava kuhinj iz redne proizvodnje) izdelovala tudi posebne izdelke, ki naj bi po obliki in količini ustrezali izkoristku lesnih ostankov iz redne proizvodnje.

Predvidena je še nabava avtomatske dvizne mize, ki naj bi jo dobavil Brestov oddelek za strojogradnjo. Avtomatska dvizna miza naj bi olajšala težaško delo pri razrezu plošč.

To so seveda le najnujnejše potrebe v okviru predvidenih možnosti, dasiravno se kažejo tudi druge, na primer preureditev vmesnega skladišča. Večina teh del pa zahteva večja denarna sredstva in je potrebno reševanje le-teh prenesti v naslednje obdobje.

I. Lovše

LANSKA IN LETOŠNJA LETOVANJA

V preteklem letu so delavci Bresta letovali v počitniških prikolicah, ki so bile postavljene v avtokampih v Novigradu, v Funtani, v Punatu, na Rabu ter v Čatežu. Takšna razporeditev počitniških prikolic bo ostala tudi v letošnji sezoni. V prikolicah je letovalo 268 družin, kar pomeni nad tisoč letovancev.

Kljub temu, da smo za preteklo sezono dobili šest novih počitniških prikolic, je bilo potrebno izmene letovanja skrajšati na šest do sedem dni, kar

pa delavcem ne omogoča ustreznega letnega oddiha. Da bi letos omogočili delavcem daljše letovanje, je delavski svet delovne organizacije sklenil, da najamemo oziroma kupimo še deset novih prikolic.

Cene dnevnega bivanja v počitniških prikolicah pa bodo za delavce in upokojece Bresta naslednje:

V sezoni od 1. 7. do 31. 8. 1984:
— za prikolico s tremi ležišči 450,00 din na dan

— za prikolico s štirimi ležišči 500,00 din na dan
— za prikolico s petimi ležišči 550,00 din na dan.

V predsezoni do 30. 6. 1984 in v posezoni od 1. 9. 1984 dalje:

— za prikolico s tremi ležišči 320,00 din na dan

— za prikolico s štirimi ležišči 350,00 din na dan

— za prikolico s petimi ležišči 380,00 din na dan.

A. Šega

Iz drugih lesarskih kolektivov

V LIP Bled inovacijska dejavnost v lanskem letu ni bistveno porasla v primerjavi z letom poprej. Lani je bilo prijavljenih, obravnavanih in realiziranih šest inovacijskih predlogov, zanje pa je bilo dejansko izplačanih 32.287 dinarjev. Opažajo, da se, podobno kot marsikje drugod, poraja pri delu veliko rešitev in dobrih zamisli, vendar jih delavci ne prijavljajo, ampak le izkoristijo pri svojem delu.

V tej delovni organizaciji so tudi sklenili, da izstopijo kot družabnik iz mešanega podjetja Slovenija Bois v Centralni afriški republiki.

STOL je lani sprejel dokaj obsežen načrt naložb, vendar so zaradi administrativnih nevednosti pričeli z investicijskimi deli šele letos. Sedaj končno že tečejo dela pri sušilnicah in toplotni postaji s toplovodom in parnim razvodom, kar je pogoj za delovanje sušilnic.

Ko bodo končana ta dela, bodo pričeli z zahtevnejšo gradnjo

novoga, 1300 kubičnih metrov velikega silosa, ki naj bi zmanjšal težave energetske krize, saj se bo čez leto nabrala dovolj velika zaloga sekancev in žagovine.

SLOVENIJALE trgovina je odprl nov prodajni center v Beogradu. Center posluje na 3600 kvadratnih metrih razstavno prodajne površine s priročnim skladiščem na 400 kvadratnih metrih. Namenjen je prodaji pohištva in stanovanjske opreme, del prostora pa so odstopili TOZD Inženiring za prodajo in razstavo pisarniškega pohištva in opreme. Obnovitev prodajnih prostorov je veljala 10 milijonov dinarjev. Za letos načrtujejo promet v znesku 190 milijonov dinarjev.

LESNA je v temeljni organizaciji Radlje—Podvelka končala z naložbo v sušilnico žaganega lesa in dopolnitev linije za lepljenje plošč. Doslej so vanjo vložili 24.531.000 dinarjev. Naložbo bodo v proizvodnjo vključili maja letos.

V SAVINJI beležijo v preteklem letu skokovit porast inovacijske dejavnosti, ki daje tudi znatne koristi. Samo za primer naj omenimo, da je naprava za zmanjševanje električnih konic prinesla v enem letu 4.393.250 dinarjev čiste gospodarske koristi.

LESONIT ima v proizvodnji precejšnje težave zaradi pomanjkanja lesnih surovin. Zdaj zaradi okrnjene dobave surovin dela le s 60 odstotnimi proizvodnimi zmogljivostmi in bo kasneje težko nadomestiti sedanjí manjši obseg proizvodnje. Zavod za pogozdovanje Krasa bi mu moral namreč zagotoviti 20.000 kubičnih metrov lesa, dejansko pa jih je samo 11.000. Nekoliko manjša od dogovorjene je tudi dobava Gozdnega gospodarstva Postojna. Iz zagate se poskušajo rešiti z dodatnimi dogovori z obema gozdarskima delovnima organizacijama.

SLOVENSKI LESARJI so lani z inovacijami prihranili 70,7 milijona dinarjev. V lesarskih kolektivih je bilo prijavljenih kar 688 inventivnih predlogov. Največ inovacij so prijavili v LIP Slovenske Konjice (228), Meblu (156) in Alplesu (96). Meblo je od izumov in izboljšav iztržil največ — nekaj nad 23 milijonov dinarjev. Avtorjem inovativnih predlogov je bilo izplačanih 4,2 milijona dinarjev, kar je samo slabih 6 odstotkov od njihove enoletne gospodarske koristi.

Usklajevanje cen

VIŠJI PRISPEVEK DELAVCEV ZA TOPLI OBROK

Vsak delavec ima pravico do toplega obroka hrane med delom. V Brestovih obratih družbene prehrane imajo možnost za organizirano prehrano vsi delavci.

Namen organizirane prehrane med delom je nadomestiti energijo, ki jo delavec porabi pri opravljanju del in nalog po približno štirih urah dela. To omogoča ohraniti delavčovo zdravje ter ugodno vpliva na njegovo dobro počutje med delom in na njegovo večjo storilnost.

Vir sredstev, ki pokrivajo stroške organizirane prehrane med delom je regres k obroku, prispevek delavcev k pokrivanju stroškov obroka ter finančna realizacija točilnic (razlika v ceni).

Vsi obrati družbene prehrane imajo v zadnjih letih izpad dohodka. Ta izpad dohodka iz leta v leto narašča, saj vemo, da prispevek delavcev h kritju stroškov obroka miruje od leta 1980, regres za topli obrok pa je tudi omejen z družbenim dogovorom in letno le malenkostno narašča. V letu 1983 so sredstva iz sklada skupne porabe za regresiranje toplega obroka ostala enaka kot leta 1982, sredstva, ki so namenjena za regresiranje toplega obroka iz materialnih stroškov, pa so se dvignila le za 12,5 odstotka.

Cisto drugačno sliko pa nam kaže vrtočlavlava rast cen živilom, ki jih potrebujemo za pripravo toplega obroka. Prav živila predstavljajo največji delež lastne cene obroka. Drugi del lastne ce-

ne obroka pa predstavljajo režijski stroški (osebni dohodki delavcev v obratih družbene prehrane, vzdrževanje kuhinj, energija in drugo).

Skupne stroške prehrane predstavljajo stroje materialni in režijski stroški, ki so se leta 1983 v primerjavi z letom 1982 povečali za indeks 127. Materialni stroški so porasli z indeksom 145, režijski stroški pa le za indeks 117.

Za izboljšanje finančnega stanja pri družbeni prehrani nimamo na voljo več lastnih možnosti. Sredstva za regresiranje toplega obroka so omejena z družbenim dogovorom, količine in kvalitete obroka pa tudi ne moremo zmanjšati na škodo delavca. Tako ostane edina možnost, da povišamo prispevek delavcev pri kritju stroškov obroka.

Predlog je pripravljen in je trenutno že v javni razpravi. Predlog se glasi:

1. Prispevek delavcev, ki prejema topli obrok v naših restavracijah, se poveča z 10 din na 20 din.

2. Od 1. 1. 1985 dalje naj bi delavci, ki se hranijo v naših restavracijah, pokrivali eno tretjino stroškov lastne cene toplega obroka.

3. Višina prispevka delavcev velja za vse leto. Če dejanski stroški odstopajo od načrtovanih več kot 15 odstotkov, se prispevek usklajuje ob periodičnih obračunih.

O tem bomo sklepali v aprilu. B. Jerič

Temeljito o obveščanju

VSAKOLETNO SREČANJE NOVINARJEV IN ORGANIZATORJEV OBVEŠČANJA V ZDRUŽENEM DELU

V začetku marca se je v ljubljanskem Cakarjevem domu nad 250 novinarjev oziroma urednikov in organizatorjev obveščanja v združenem delu zbralo na svojem tradicionalnem srečanju, šestem po vrsti.

Na začetku srečanja je Miha Ravnik, sekretar CK ZK Slovenije, izčrpno, a vendar zgoščeno, spregovoril o sedanjem gospodarskem položaju v svetu, zlasti pa v naši državi in opozoril na vse pomembnejše ter najbolj sveže in žgoče pojave v našem gospodarskem in družbeno-političnem življenju.

Pri tem je posebej poudaril tudi delež novinarjev in organizatorjev obveščanja v prizadevanjih za uresničitev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Naj iz teh misli izluščim le osnovno iztočnico: obveščanje se mora ustvarjalno vključiti v bitko za spreminjanje sedanjih razmer; kritično mora spregovoriti o naših slabostih, obenem pa tudi o uspehih, ki jih posamezne delovne organizacije, delovna okolja in posamezniki dosega tudi v sedanjih težavnih pogojih.

Drugi del srečanja je bil namenjen neposredni izmenjavi izkušenj med delavci, ki delajo na tem področju. V ta namen je bilo pripravljenih kar 22 problemskih in informativnih prispevkov iz posameznih delovnih organizacij, ki so skupaj z razpravo nakazali, kakšne naj bodo informacije za delavčovo samoupravno odločanje, na kakšne načine in po kakšnih poteh jih kaže razširjati med delavci in kako sploh organizirati celovit sistem samoupravnega obveščanja.

V tako kratkem zapisu seveda ni mogoče nanizati številnih vprašanj, ki so se ob tem pojavila in od katerih jih mnogo velja tudi za našo delovno organizacijo. Morda bomo kaj več spregovorili o njih v kratkem, ob naši jubilejni 200. številki.

B. Levec

Praznovanje dneva žena v POHIŠTVU...

...in na Skupnih dejavnostih. Menda ni šlo vse po dogovorih sindikata

RAZPIS

ZA POMOČ PRI ŠTUDIJU OB DELU ALI IZ DELA ZA ŠOLSKO LETO 1984/85

Brestove temeljne organizacije objavljajo skupni razpis, za katere vzgojno-izobraževalne programe bodo v šolskem letu 1984/85 nudile pomoč pri študiju ob delu oziroma iz dela.

Stopnja	Vzgojno-izobraž. program	Pohištvo	Jelka	Tapet-ništvo	Masiva	Gaber	Žagalnica	Iverka	Mineralka	Prodaja	Skupne dejavnosti	Skupaj
II. obdelovalec lesa												60
IV. lesar — šir. profil												60
V. lesar obratni teh.				2								2
V. obratni str. tehnik	1				1			1				3
V. obratni el. tehnik								1				1
VI. ekonomist-komerc.									1	1		2
VII. dipl. ekonomist									1	1		2

Razpis za vpis v začetne letnike je bil objavljen v posebnih prilogah Dela za srednje šole 28. februarja, za visoke pa 29. februarja. Čeprav je rok (28. marec) za vpis že potekel, šole še sprejemajo prijave za študij ob delu do doseženega razpisanega števila oziroma do začetka izobraževanja.

Program obdelovalec lesa in lesar širokega profila nameravamo izvajati v Cerknici in Starem trgu, če bo dovolj prijav. Za ta dva programa se prijavite ustno v tajništvo temeljne organizacije do 30. junija. Pogoji za vpis so navedeni v razpisih za vsak program posebej. Za program obdelovalec lesa in lesar širokega profila pa jih navajamo na tem mestu:

V program obdelovalec lesa (II. stopnja zahtevnosti poklica) se lahko vpišejo tisti kandidati, ki so končali osnovnošolsko obveznost oziroma imajo končan 5., 6., 7. ali 8. razred osnovne šole.

V program lesar širokega profila (IV. stopnja zahtevnosti poklica) se lahko vpišejo kandidati:

— ki so uspešno končali osnovno šolo s pozitivno oceno iz tujega jezika ali brez nje,

— ki so uspešno končali katerokoli drugo srednjo šolo.

Taki kandidati bodo opravljali samo obveznosti iz razlike med obema programoma, ki jo bo določila šola za vsak primer posebej.

Na razpis se lahko prijavi delavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

— sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas v temeljni organizaciji Bresta,

— da se lahko vpiše v razpisani program,

— najmanj dve leti delovnih izkušenj v temeljni oziroma delovni organizaciji in uspešno opravljanje dela,

— družbenopolitična aktivnost oziroma primeren odnos do samoupravnih družbe.

Za program obdelovalec lesa in lesar širokega profila se lahko prijavi tudi delavec, ki ne izpolnjuje zgornjih pogojev, in tisti občani, ki nameravajo postati delavci Bresta.

V cerkniški delavski restavraciji

Družbena pomoč le najpotrebnejšim

V decembru preteklega leta so delegati skupščine skupnosti socialnega varstva Slovenije ob obravnavi osnutka samoupravnega sporazuma o uveljavljanju socialno varstvenih pravic ugotovili, da so bile v času šestmesečne javne razprave številne pripombe. Delegati so sklenili, da se zato javna razprava podaljša, obenem pa poudarili, naj bi o dokumentu ne razpravljale le samoupravne interesne skupnosti, pač pa tudi ustrezni organi v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Zahteva po tako poudarjeni in široko zastavljeni javni razpravi gre predvsem na račun velikih sprememb, ki jih na področju socialno varstvenih pomoči prinaša sporazum, pa tudi zato, ker njegova določila tako ali drugače zadevajo skoraj vse ljudi. Tako naj bi se še pred uveljavitvijo seznanili z njim vsi kasnejši uporabniki in našli najustreznejše rešitve za nekatera še nedorečena vprašanja.

Udeležence bodo ta sporazum sklenile zato, da bi določile enotno raven socialne varnosti ter poenotile osnove, merila in postopke za uveljavljanje socialno varstvenih pravic v okviru vseh samoupravnih interesnih skupnosti v Sloveniji.

V zaostrenih gospodarskih razmerah, ki najbolj prizadevajo družine z najnižjimi dohodki, je v okviru sredstev skupne porabe namreč na voljo vedno manj sredstev prav za družbene pomoči, zato sporazum zaostre merila za upravičenost do teh pomoči.

Zaradi tega bo v prihodnje bolj kot doslej pomembno, da si bo vsak zagotavljal ustrezno socialno varnost predvsem z lastnim delom. Le v primerih, ko si družine zares ne bodo mogle zagotoviti primerne življenjske ravni, bodo upravičene do družbene pomoči. Seveda pa nihče od prejemnikov socialno varstvenih pomoči ne bo mogel biti v ugodnejšem socialnem položaju od tistih, ki si sami s svojim delom zagotavljajo socialno varnost.

Dosedanje stanje je namreč dovoljevalo, da si je občan lahko pridobil hkrati več vrst družbenih pomoči (štipendijo, otroški dodatek, subvencijo stanarine, doplačilo k stroškom varstva in prehrane v vrtcih...) in se mu tako ni bilo potrebno truditi, da bi z delom zaslužil več.

Sporazum razrešuje to vprašanje z opredelitvijo »ravnih social-

ne varnosti«, kar pomeni, da bo občan lahko pridobil družbeno pomoč v katerikoli obliki le do višine te ravni, ki bo znašala od 43 do 55 odstotkov od vsakoletnega povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka na zaposlenega v Sloveniji.

Predlagani samoupravni sporazum temelji na ugotavljanju stvarnega socialnega in materialnega položaja družine, kar pomeni, da dejanski socialni položaj družine pogojuje dodelitev družbene pomoči in njeno višino in ne več zgolj dohodek na družinskega člana.

Podlaga za uresničitev tega pa je uvedba enotne skupne evidenice prejemnikov socialno varstvenih pomoči, ki bo zajemala vse dohodke družine, torej tudi tiste, ki niso uradno zabeleženi, ter uvedba pravice pristojnim organom, da o pravici do družbene pomoči odločajo po svobodnem preudarku.

Zaostrite pogojev in pregled nad dejanskimi socialnimi razmerami družin bosta zmanjšala število prejemnikov socialno varstvenih pomoči, drugim zares upravičenim pa zagotovila večjo pomoč.

Z vidika občanov bo nova uredba pomenila predvsem preprostejšo pot do uveljavljanja pravic, saj bodo občani lahko zahtevke za pomoč vlagali kar v svojih organizacijah združenega dela ali v krajevnih skupnostih.

Bistveno vprašanje, ki v dosednji razpravi še ni rešeno, je vprašanje, ali naj bodo višine pomoči in prispevkov enake v vsej Sloveniji, oziroma ali naj bo raven socialne varnosti v posameznih občinah različna glede na doseženi višji dohodek ali enaka v vsej Sloveniji.

V javni razpravi, ki je o sporazumu tekla v naši občini, je bilo oblikovano mnenje, da bi morala biti raven socialne varnosti ljudi v vsej Sloveniji enaka. V občinah,

ki dosegajo višji dohodek, je namreč zaposlenih mnogo ljudi, ki s svojimi družinami živijo in uresničujejo socialne pravice v svojih občinah z nižjim dohodkom in bilo bi zelo krivično, če bi bili zaradi tega deležni nižje pomoči. In ne nazadnje, razvoj dohodkovno močnejših občin gre prav gotovo tudi na račun manj razvitih občin.

Omenjene pripombe bodo obravnavali na občinski skupščini socialnega skrbstva in socialnega varstva in jo kot amandma k predlogu sporazuma posredovali skupščini skupnosti socialnega skrbstva in socialnega varstva Slovenije v obravnavo in sprejem.

Za konec pa le še to: Z določili tega sporazuma, ki naj bi bil sprejet še letos in veljal od 1. 5. 1985. leta dalje, bi se socialno kadrovskim službam v organizacijah združenega dela in socialno zdravstvenim komisijam pri krajevnih skupnostih kazalo podrobno seznaniti, prav tako pa o njih pravočasno obvestiti tudi delovne ljudi in občane, saj bo z uveljavitvijo tega sporazuma marsikateri občan izgubil to ali ono pravico do družbene pomoči.

Z. Jerič

Več denarne pomoči

NOVI ZNESKI DENARNIH POMOČI ZA OTROKE

Skupščina občinske skupnosti otroškega varstva je na svoji pretekli seji sprejela sklep o novih dohodkovnih pogojih in novi višini denarnih pomoči za otroke, ki naj bi veljale od 1. maja letos dalje.

Pravico do denarne pomoči ima po tem sklepu otrok delavca v znesku:

— 1900 din na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, do 4900 din na družinskega člana mesečno;

— 1100 din na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, od 4900 din do 5600 din na družinskega člana mesečno, ter

— 600 din na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi, od 5600 din do 6000 din na družinskega člana mesečno.

Otrok, ki ima pravico do denarne pomoči, je upravičen tudi do povečane denarne pomoči v znesku:

— 600 din na mesec, če je huje telesno ali duševno prizadet oziroma

— 400 din na mesec, če ima le enega hranilca.

Pravico do denarne pomoči imajo tudi otroci iz kmečkih družin ob pogoju, da je dohodek iz kmetijske dejavnosti glavni vir sredstev za preživljanje družine in skupni katastrski dohodek ne presega 19.165 dinarjev oziroma 5897 dinarjev katastrskega dohodka letno na družinskega člana, ali če je družina brez dohodka.

V dohodek družine, v kateri otrok živi, se bodo šteli vsi dohodki in prejemki ne glede na to, iz katerih virov ali na podlagi katerih predpisov jih je družina pridobila. Dohodek iz kmetijske dejavnosti se bo upošteval v 13-kratnem znesku katastrskega dohodka. Komisija za družbeno denarno pomoč bo ne glede na dohodkovne pogoje po svobodnem preudarku dodelila, ali pa tudi odrekla denarno pomoč otroku, če bo ugotovila, da živi otrok v težjih ali ugodnejših socialnih razmerah.

Starši, ki denarno pomoč za otroke uveljavljate prvič, izpolnite obrazec SP-1 (vloga za uveljavljanje socialno varstvenih pomoči), starši pa, ki denarno pomoč že prejimate, vložite zahtevek na obrazcu SP-2 za sporočanje spremembe podatkov. Izpolnjene vloge oddajte v Centru za socialno delo Cerknica, lahko pa tudi v organizacijah združenega dela, kjer ste zaposleni.

Zasedanje vseh treh zborov butalske skupščine

Tudi letos veseli večer

Da se radi smejemo svojim bližnjim in manj bližnjim sosedom, pa tudi nekaterim lastnim napakam, dokazuje tudi letošnji veseli večer, ki je napolnil cerkniško dvorano kot malokatera prireditve (tudi vrhunska).

Veseli večer je sodil v sklop letošnjih pustnih prireditev in je bil zato ubran na podobno temo — o naših vrlih Butalcih. Seveda je oder zahteval bolj komorno rešitev in zato smo gledali sejo vseh zborov občinske butalske skupščine, ki pa je vendar nudila dovolj možnosti za številne besedno-vsebinske in režijsko-oblikovne iskrice. Žal te možnosti niso bile povsem izkoriščene, morda predvsem zato, ker za pravo večera skorajda ni bilo časa.

In komu ali čemu smo se smejali? Predvsem našim slabostim v delovanju delegatskega sistema (prav ob tem je bilo precej duhovitih domislic in preblikov), pa sosedom Tepancem, našemu večnemu, nezačetemu in nedokončanemu razvoju turizma, komunalnim zadevščinam, pa še več drugih drobnih iskrice je bilo vmes.

Morda je bilo vse skupaj nenotno pripravljeno in izpeljano (sicer pa je tudi marsikatera seja takšna). Da je bilo dogajanje na oderu precej statično, pa so krivi mikrofoni, ki so igralce (člane cerkniškega kulturnega društva) navezali k sebi in jim onemogočili več gibanja. Prireditve je namreč snemal ljubljanski radio in na pustno nedeljo omogočil tudi drugim slovenskim Butalcem, da se vidijo v ogledalu.

Radijsko snemanje je zahtevalo predvsem besedno komiko in v tem so bili igralci kljub slabšim pripravam dokaj prepričljivi, pri čemer velja posebej poudariti butalskega župana.

Nedvomno je veseli večer uspel in prijetno odmeval med našimi krajanji. Zato bi ga kazalo še kdaj ponoviti, tudi v kakšni drugi butalski krajevni skupnosti.

Ob pustnih prireditvah prihodnje leto pa veseli večer že skoraj obvezno pričakujemo še v tretje, le malce bolj skrbno pripravljene.

B. Levec

Brestov aktiv invalidov

Na Brestu je bil v začetku letošnjega leta ustanovljen aktiv invalidov, ki deluje pod okriljem društva invalidov Cerknica. Aktiv invalidov je samo ena od oblik delovanja invalidov v svojem delovnem okolju.

Trenutno šteje Brestov aktiv invalidov nad 50 članov od približno 110 invalidov, kolikor jih je na Brestu.

Delovni invalidi so na svojem ustanovnem zboru sprejeli pravila društva ter letošnji program dela. Le-ta obsega predvsem naslednje neposredne naloge:

— ureditev evidence članov aktivnega;

— zbiranje izkušenj za delo v obliki stikov in obiskov v drugih delovnih organizacijah predvsem lesne stroke ter sodelovanja z občinskim društvom invalidov in zvezo invalidov Slovenije;

— organiziranje predavanj za člane aktivnega;

— nabava revij oziroma strokovne literature z invalidsko pokojninskega področja;

— športno rekreacijska dejavnost;

— sodelovanje pri organiziranju regijskega srečanja društev invalidov.

Na omenjenem zboru so izvolili tudi člane v izvršni odbor aktivnega in sicer iz vsake temeljne organizacije po enega člana, le iz Pohištva dva člana, ter tri člane v nadzorni odbor aktivnega. Za predsednika aktivnega invalidov Brest so izvolili Petra Kranjca iz Pohištva, za namestnika predsednika pa Franca Trudna iz Gabra. Tajniške posle bo opravljal Franc Bajt iz Skupnih dejavnosti, blagajniške pa Cirila Meden iz Pohištva. Predsednik nadzornega odbora je Ivanka Znidaršič iz Tapetništva.

Prvi sestanki izvršnega odbora aktivnega invalidov so že bili in so pokazali veliko pripravljenost za delo. Člani so sodelovali pri dopolnjevanju seznama invalidov, pri včlanjevanju invalidov v aktiv, pri iskanju finančnih sredstev, trenutno pa se ukvarjajo s športno dejavnostjo invalidov. Povezali so se z referentom za šport in rekreacijo, ker bi radi navdušili invalide za kroganje, šah in druge športne zvrsti.

Kot vidimo, so člani že ugriznili v svoj obširni program nalog. Zaželimo jim veliko uspeha pri delu.

V. Bevc

Prvi znanilci letošnje pomladi

Pust krivih nst

4. marca smo bili priča, kaj vse je moč narediti in organizirati s skupnimi močmi in v tesnem sodelovanju številnih krajanov. Čeravno vreme ni prav nič kazalo, da bo nedelja primerna za takšno prireditev, se je končno le zjasnilo in omogočilo celotno izpeljavo programa pustnega društva in kulturnega društva Cerknica.

Kar štiri strokovne ekipe so več tednov pripravljale maske in druge rekvizite, ki sodijo zraven za organizacijo pustnega karnevala.

Posebno garaško delo je imela ekipa, ki je postavljala butalsko vas, saj je ves čas močno snežilo. Svojo nalogo pa je le uspešno opravila. Uspešni so bili tudi gostinci, saj je bilo na voljo vsega dovolj za prazne želodce in žejna usta, če je le cvenka bilo.

In zakaj letos prav butalska vas in njene šeme?

Organizatorji so povedali, da zato, ker lani karnevala ni bilo prav zaradi butalcev, kaj več pa niso hoteli povedati. Sicer pa je bilo o tej prireditvi v našem malem mestu veliko napisanega v Dnevniku, ki je bil tudi letos pokrovitelj te osrednje prireditve v našem kraju.

Karneval si je takšen položaj ustvaril poleg že znanih prireditev v Zelšah in smučarskih tekov na Blokah.

Organizatorji so imeli pri letošnji pustni prireditvi nekoliko več težav z mobilizacijo ljudi, toda tudi te težave so prebrodili, saj je na karnevalu in okrog njega sodelovalo nad 250 krajanov, še celo pravih konj ni manjkalo.

Posebne pozornosti sta bila seveda deležna coprnica Uršula in Jezerko, na katerega so celo izvedli atentat s požigom, ki pa je bil pravočasno v kali uničen.

Obilo veselja so imeli tudi najmlajši krajan, saj so se v butalski vasi lahko do mile volje igrali še ves teden po karnevalu.

In katere delovne organizacije so denarno prispevale, da je bil pustni karneval lahko organiziran?

Brest, Gozdno gospodarstvo, Nanos, THO Jama, Kovind, Avtomontaža, Unis-Turist, Izolirka iz Nove vasi, KZ Cerknica, SGP Gradišče, Združenje obrtnikov in seveda Komunala, katere delavci so noč in dan skrbeli, da so bili dohodi in prehodi skozi naše malo mesto temeljito, očiščeni od snega.

S. Bogovčič

Za ljubitelje zdravega okolja

NOTRANJSKI ŠTUDENSKI KLUB BO PRIPRAVIL VRSTO PREDAVANJ O ČLOVEKOVEM OKOLJU

Prav gotovo se mnogo ljudi sprašuje, kam pelje človeka njegova nesmotrnost oziroma kam njegovo izkoriščanje narave. Problem je v tem, da so takšen odnos v zgodovini razglasili kot nujen in kot kaže, se vse do danes ni kaj dosti spremenilo. Tudi ni težko ugotoviti, da se (je) marksistična filozofija premalo ukvarja(la) s tem vprašanjem.

Različnih možnosti ni veliko, lahko celo rečem, da sta samo dve: ali ohranitev ali izničenje (živeti-umreti). Obe veljata bodisi za človeka bodisi za naravo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je človek le del narave — bitje narave in ne vsemogočnej, ki bi vsrkal vase vse bivajoče.

Ker v našem klubu raste zanimanje tudi za podobna vprašanja in ker se je izbrusil pogled nanja, namreč odločno borbo za ohranitev narave in ljudi, poskušamo

predstaviti to področje našega delovanja v obliki predavanj in razgovorov, ki bodo potekali v aprilu:

6. aprila ob 19. uri predavanje Kraška Ljubljana (predavala bosta Rado Smerdu in Peter Skoberne — oba iz zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine);

13. aprila ob 19. uri predavanje o Peruju (Machupicchu) — predaval bo Franc Popek;

20. aprila ob 19. uri predavanje

o Indiji (predavala bo akademska slikarka Stana Sluga);

26. aprila ob 18. uri predavanje Vrtno oblikovanje (predaval bo Dušan Ogrin, profesor Biotehnične fakultete na oddelku za krajinsko arhitekturo).

Prvo predavanje bo v osnovni šoli v Cerknici, vsa druga pa v dvorani pod Ljubljansko banko v Cerknici.

Dodatne informacije bodo objavljene pozneje. Vabljeni!

S. Kardum

Novosti v knjižnici

NOVAK A.: Papež Wojtyła

Knjiga o papežu Janezu Pavlu II. razkriva njegovo osebnost, preden je postal poveljnik rimsko-katoliške cerkve, razmere v njegovi domovini in razmere v katoliški cerkvi ter papežev pogled na svet.

RIBARIČ M., RIBIČIČ C.: Delegatski skupščinski sistem

Avtorja obravnavata politični sistem socialističnega samoupravljanja s poudarkom na delegatskem skupščinskem sistemu, njegov razvoj in značilnosti ustavne ureditve.

ZIDAR P.: Lev Pink z jogurtom na glavi

To je resnična zgodba s pravičnimi motivi, privlačna za otroke, ki se radi zabavajo in si izmišljajo mogoče in nemogoče.

RIBARIČ I. V.: Poredni medvedek

Zgodbe iz življenja otrok, o praznovanju rojstnega dne, prijateljstvu otrok in živali.

PAVLOVIČ Ž.: Vonj telesa

Junaki romana so povsem vsakdanji ljudje. Roman se dogaja na različnih tleh, tudi v Sloveniji; po njem je bil posnet tudi film.

Tone Kebe

Notranjski prevabacci

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Potlej se je začelo zasliševanje in odbiranje kolovodij, ki so morali pred ljudsko sodišče v Kočevje. Ludvik je imel kot vodilni aktivist takrat glavno besedo in s sovražniki je ravnal zelo človeško. Nekatere cerkniške premagance je celo izpustil, češ da se bodo zagovarjali pred sodiščem in tam dokazovali svojo krivdo.

Toda ogorčenje ljudi je bilo preveliko in Ludvik je moral pod težo njihovih pritiskov zastražiti nekaj izpuščenih in jih spet spraviti za jetniške zidove. Ob prevozu na kočevski proces je nekaterim še celo razrahljal jelekne vezi. (O vsem tem je pozneje pisal pobegli kaplan Boris Femc v Slovenskem domu, vendar s pripombo, da to ni bilo delo njegovega srca.)

Potlej je moral Ludvik poslušati očitke še v svojih vrstah, da je delal v rokavicah in da je bil preveč popustljiv. Pri tem so kazali na metode okupatorja in domačih izdajalcev, ki ne priznajo in uporabljajo nečloveške oblike mučenja.

Ludvik se je najbrž preveč zavedal svoje odgovornosti do nadrejenih ter veljavnih predpisov o ravnanju z ujetniki in o delovanju partizanske

ga sodstva. Pa tudi po srcu je bil nagnjen k bližjim oblikam obračunavanja s sovražniki.

DELO V OKROŽNI GOSPODARSKI KOMISIJI

Ludvik Lovko-Bobnar se je že prej izkazal pri delu gospodarske narave. Še pod italijansko okupacijo je zbiral denarna sredstva za potrebe narodnoosvobodilnega gibanja in jih oddajal okrožni gospodarski komisiji, katere vodja in član je bil.

Andrej Janežič, član gospodarske komisije, je ohranil del dnevnika o vpisih denarnih zneskov in porabi denarja za vse mogoče izdatke. Že iz tega majhnega dokumenta razberemo, kako široko so bile zastavljene naloge.

Ludvik je nabavljal material v velikih količinah iz Trsta, iz Ljubljane in iz Postojne, včasih celo v vagonih pošilkah. Ohranjeni dokumenti potrjujejo, da je bila gospodarska komisija v tem delu Notranjske najbolj delavna in je bila večkrat pohvaljena.

Med nabavljenimi predmeti je bilo dosti pripomočkov za tiskarne in tehnike. Zbranega je bilo ogromno živeža za potrebe vojske. Iz angleških padal so izdelovali srajce in

drugo perilo za bolnišnice in za druge potrebe partizanov.

Ludvik si je mnogo prizadeval tudi za obnovo požganih vasi in za postavljanje partizanskih objektov. Potoval je iz kraja v kraj in si poiskal veliko sodelavcev. Utrdil si je trdno intendantsko mrežo na terenu in v vojski.

Ob vsem tem prizadevanju na gospodarskem področju pa nikoli ni zanemaril političnega delovanja. Zato je bil izvoljen v plenum Osvobodilne fronte Slovenije in je bil kot delegat prisoten tudi na Kočevskem zboru odposlancev slovenskega naroda v oktobru 1943. Mnogi ljudje se ga spominjajo, s kakšnim navdušenjem je govoril v nedeljo, 12. septembra 1943 v osvobodjeni Cerknici, spominjajo se njegovih toplih in prepričljivih besed. Z zanosom je govoril o veličini narodnoosvobodilnega boja, o sovražnikih domovine, o boju, ki še ni končan, in o mobilizaciji vseh ljudi za dokončno osvoboditev. Sovražnike v Begunjah je pozival k predaji, sicer jih bodo partizanske enote prisilile na kolena. Ljudi je pozival k složnosti.

USODNI VELIKONOČNI PONEDELJEK

Belogardistični vohuni so bili Ludvik vedno na sledi. Ljudje so ga večkrat opozarjali na previdnost, ker so se bali zanj. Tudi takrat, na velikonočni ponedeljek, ko je sicer bolj molčeči Ludvik marsikomu zaupal, da mora v Zelše, kjer da se mora sestati s kurirko iz Ljubljane. Ker je bil ta dan cerkveni praznik, je precej

ljudi odšlo na obisk na Rakek, kjer so imeli svojce pod zaščito ali pa v vrstah Rupnikovega bataljona. Možnosti za izdajstvo je bilo na ta dan dosti in Zelše so le dva kilometra oddaljene od Rakeka. Tako so mu prišepetavali. Toda Ludvika od njegovega namena niso odvrgli.

Sovražni tisk je večkrat zapisoval njegovo ime in njegova pota. Lovko se je pojavil tam, Lovko je agitiral druge ...

Kaplan Boris Femc, ki je urejal in izdajal list »Notranjec v borbi proti komunizmu«, je Ludvika večkrat napadal, prav tako tudi Mirko Javornik v »Slovenskem domu«. Femc je zapisal, da je Ludvik Lovko-Bobnar zastupil vso cerkniško dolino in da se bojuje s satansko močjo. O njem je med drugim zapisal:

»... S tem komisarjem sem se bil seznanil kmalu, ko sem prišel v Cerknico. Dolge ure sva se razgovarjala o socialnem vprašanju, o novem redu.

Izmenjala sva svoje misli in bila prepričana, da bova drug drugega pridobila. Toda zmotil sem se jaz, ko sem mislil, da ga bom spreobrnil, in zmotil se je on, ko je računal, da me bo pridobil za delo v OF ...

... Bil je pravi partijec, na moč sposoben organizator, znal je pridobiti posameznika in množico, in vsak, kdor se mu je dal v službo, je moral pod pritiskom čudne, dejal bi vražje moči, še naprej ostati zvest njemu in Partiji ...» (Boris Femc: Slovenski dom, 16. septembra 1944).

Spomladi 1944 je Ludvik nekaterim sodelavcem večkrat potožil, da

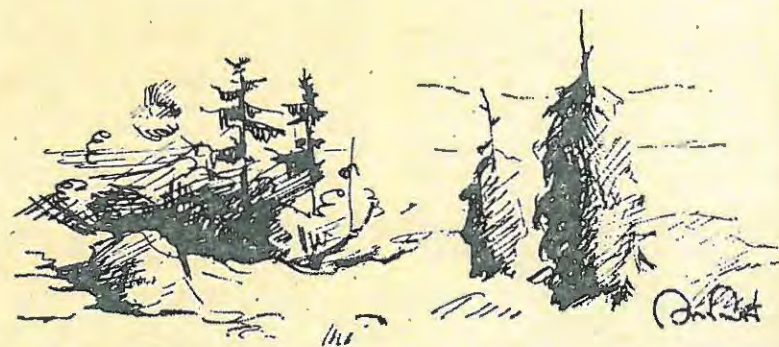
svobode ne bo dočkal in da ga bo doletela smrt. To je menda povedal tudi na mitingu marca meseca 1944 v Dolenji vasi. Zatajeval je neko skrito bolečino, kar so opazili le njegovi najbližji prijatelji. Bila je osebnost narave in o njej so le ugibali ... Hitel je, da bi postoril čimveč.

Na velikonočni teden je odšel v Trnje na Primorsko k Žigonovim, kjer je imel svoje sodelavce. Tja je zahajal tudi Janez Braniselj iz Dolenjega jezera, ki je Ludviku v okviru gospodarske komisije pomagal pri nabavi in razpeljavi blaga. Na železniško postajo Sv. Peter na Krasu (Pivka) je bil tedaj dostavljen poln vagon tehničnega blaga iz Ljubljane.

Potrebno ga je bilo razložiti in odpeljati na določena mesta. Dostavnica se je glasila na ime trgovca Vršnika in na druge. Vso organizacijo pri prevzemu blaga je imel v prihodnje na skrbi Braniselj, ki je moral poskrbeti za prevoz v Loško dolino in na druga mesta. Ludvik je tudi tisto noč kot tolikokrat poprej prespal na Žigonovem kozolcu. Potlej, ko je ugotovil, da je zadeva s pošiljko stekla, se je podal v petek ali v soboto na Cerkniško.

Naslednjo noč je že prespal na Otoku. Ob odhodu iz Trnja so mu Žigonova dekleta podarila novo kravato. Na velikonočno nedeljo je bil Ludvik v Cerknici in se je udeležil sestanka pri Hrenu, kjer so razpravljali o košnji na Šerkovem posestvu. Pregledovali so imena prosilcev in odločali po socialnih merilih.

(Se bo nadaljevalo)

Najbolj obiskana prireditev v Cerkljici

Nepogrešljive v karnevalu — jezerske žabe

Pust '84 v slikah

Lične Butale nekaj dni po karnevalu. Pohvala organizatorjem: zelo vestno in skrbno so jo pospravili.

In še zadnje dejanje: pustov pogreb in številni žalujoči

Delamo za lastne potrebe!

SOLIDARNOST ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI IN OBČINSKA ENOTNOST

Urednik Brestovega obzornika me je sicer naprosil, naj pišem o enodnevnem zaslužku ali eni prosti soboti, ko naj bi sicer delali za pokrivanje potreb v krajevnih skupnostih. Naslov sam sicer ne ustreza, saj ne gre za navadna solidarnostna sredstva, ampak predvsem za pokrivanje potreb v krajevnih skupnostih, v glavnem potreb komunalnega značaja, katerih koristniki pa smo mi vsi, ki v tej družbeno politični skupnosti živimo.

Tudi občinska enotnost v tem primeru ni pomembna, saj gre za pokrivanje potreb posameznih krajevnih skupnosti in se torej lahko specifično razrešuje po posameznih krajevnih skupnostih. Tudi načini so lahko povsem različni, ker so tudi potrebe krajevnih skupnosti drugačne. Posamezniki sicer bolehajo nad neko enotnostjo, ki pa je v tem primeru nepotrebna.

Če posamezna krajevna skupnost ni pozvala svojih delavcev — kolektivov, naj z enodnevnim zaslužkom pomagajo razreševati probleme, ki so se tam nabrali in se delavci o tem niso zedinili in odločali, sami delavci pa tudi ne čutijo potrebe po razreševanju določenih vprašanj, potem ni nujno, da se k delovni soboti pristopi. Če pa je krajevna skupnost naslovila vlogo na delavca oziroma kolektive in delavci čutijo potrebo in dolžnost, razrešiti vprašanja, opredeljena v krajevni skupnosti, potem je najbrž samo po sebi umevno, da se bomo za tak najbolj enostaven način zbiranja sredstev odločili.

Glede na to, da v občini nimamo pregleda nad tem, kateri kolektivi so prispevali ali delovno soboto ali enodnevni zaslužek, se opiramo le na podatke, ki nam jih je posredovala krajevna skupnost Cerkljica v svojem letnem poročilu. Iz teh podatkov je razvidno, da je združevalo sredstva iz enodnevnega zaslužka 25 temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter

zbralo 786.239 din (seznam lahko zahtevate od krajevne skupnosti, verjetno pa ga vaše temeljne organizacije že imajo). Na osnovi tega lahko ocenjujemo, da je večina delavcev spoznala, kako le z lastnim prizadevanjem lahko hitreje razrešujemo posamezna vprašanja, ki so prisotna v krajevnih skupnostih.

Kot povsod, pa imamo tudi v tem primeru izjeme. V tem seznamu ni Gradišča, Avtomontaze, Iskre, trgovin Borovo, Peko in Tobak, SAP-a, in še kdo bi se verjetno našel. Kaže, da je v teh kolektivih zavest delavcev, da bi prispevali k razvoju kraja, izredno slaba.

Običajno pa so prav delavci iz takih kolektivov najbolj glasni s svojimi zahtevami, ki naj bi jih financiral nekdo drug. Tega drugega pa ni, in spoznati moramo, da bomo morali za razreševanje komunalnih in podobnih vprašanj pogosteje posegati v lastni žep, sicer bo videz naših naselij še bolj srednjeveški kot je.

T. Kebe

Zaposlovanje v naši občini

Resolucija o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine Cerkljica je za leto 1982 predvidevala 2-odstotno rast zaposlovanja. Vendar je bilo že kmalu videti, da takšna stopnja ne bo dosežena, saj je združeno delo zaradi spremenjenih pogojev za gospodarjenje zelo previdno zaposlovalo nove delavce.

Tako je bilo 31. decembra 1982 v naši občini zaposlenih 5666 delavcev oziroma 26 manj kot leto poprej. Delovne organizacije navajajo med vzroki za zmanjšano zaposlovanje predvsem bistveno spremenjene pogoje za gospodarjenje in zmanjšani obseg dela (Trgovina Rakek).

Na 633 prostih delih in nalogah se je zaposlilo 488 delavcev. Združeno delo je potrebovalo predvsem priučene in kvalificirane delavce. Kakšno je bilo kritje potreb po kvalifikacijah, je videti iz

naslednjih podatkov (P=potrebe, K=kritje):

	P	K
nepriučeni	83	123
priučeni	242	91
kvalificirani	191	177
s srednjo šolo	54	64
z višjo šolo	36	18
z visoko šolo	27	15

Delavci, zaposleni v tujini, so se v manjšem številu kot prejšnja leta vračali domov. Pri skupnosti za zaposlovanje se zaradi pomoči pri iskanju zaposlitve ni prijavil nihče izmed njih.

Zaposlovanje študentov je bilo tudi v letu 1983 problematično, saj so delovne organizacije neustrezno zaposlile kar 17 študentov (6 ekonomskih tehnikov, 5 elektrotehnikov, 2 strojna tehnika in po enega lesarskega, kemijskega in gradbenega tehnika ter enega ključavničarja).

Trgovina Rakek je izmed desetih študentov lahko samo enemu omogočila pripravništvo. Pri zaposlovanju pripravnikov je zaskrbljujoče tudi to, da jih je več zaposlenih le za določen čas. Tako bo večje število iskalcev zaposlitve po uspešno opravljeni pripravniški dobi vplivalo tudi na povečanje potrebnih sredstev za socialno varnost. Po prenehanju pripravništva za določen čas so namreč upravičeni do denarne pomoči.

1. novembra 1983 je bilo pri skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 62 iskalcev zaposlitve; od teh jih je 27 iskalo prvo zaposlitev. Sorazmerno majhno število iskalcev zaposlitve pa ne pomeni, da težav pri zaposlovanju ni. Najteže je zaposliti srednješolce, ker primanjkuje ustreznih del in nalog.

Streliške novice

OTVORITEV AVTOMATSKEGA STRELIŠČA IN REGIJSKO TEKMOVANJE ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV

26. februarja je bila v telovadnici osnovne šole v Cerkljici otvoritev šeststeznega avtomatskega kegljišča strelske družine BREST.

Po uvodnih besedah predsednika društva, ki je prikazal razvoj strelskega športa v občini, je strelišče odprl pomočnik glavnega direktorja BRESTA Drago Mazij. Po otvoritvi in uvodnih streljih gostov je bilo regijsko tekmovanje šolskih športnih društev.

K pridobitvi novega strelišča so finančno pomagali Brest, Kovinoplastika, Gradišče, Kmetijska zadruga, Gozdno gospodarstvo ter sami strelci, ki so opravili nad 600 udarniških ur.

REZULTATI TEKMOVANJA

Pionirji — ekipno:

1. Cerkljica I. 478 krogov
2. Postojna I. 470 krogov
3. Postojna II. 431 krogov

Posamezno:

1. Simon Zavnik 168 (PO)
2. David Istenič 166 (CE)
3. Matjaž Ravbar 158 (PO)
4. Matjaž Jakopin 158 (CE)

Pionirke — ekipno:

1. Cerkljica 498 krogov
2. Postojna 435 krogov

Posamezno:

1. Ines Otoničar 175 (CE)
2. Saša Istenič 165 (CE)
3. Neva Pelan 162 (PO)

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV

V marcu so regijski zmagovalci in tisti, ki so izpolnili normo, nastopili na republiškem tekmovanju šolskih športnih društev. Nastopilo je 71 pionirjev in 34 pionirk.

Naši pionirji so zasedli 14. mesto s 482 krogi. Med posamezniki je bil Martin ZIDAR s 166 krogi na 22. mestu. Veliko boljše so se odrezale pionirke, ki so s 506 krogi zasedle odlično 3. mesto. Med posameznicami je srebrno kolaj-

no osvojila Ines OTONIČAR s 174 krogi.

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE — SLOVENSKE KONJICE

V Slovenskih Konjicah je bilo republiško tekmovanje pionirjev in pionirk z zračno puško Crvena zastava. Strelska družina BREST je nastopila z ekipo pionirk in enim pionirjem. Pionirke so se ekipno s 480 krogi uvrstile na 5. mesto. Posamezno sta Ines Otoničar in Jasna Kebe izpolnili normo za nastop na državnem tekmovanju, ki bo 13. in 14. aprila v Zenici.

F. Mahne

Z otvoritve avtomatskega strelišča

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 78 — 31. marec 1974)

BREST V SESTAVLJENI ORGANIZACIJI SLOVENIJALE. 82 % delavcev glasovalo »za«

V ponedeljek 18. marca 1984 smo odločali o pomembnem koraku BRESTA. Z referendumom so delavci v vseh temeljnih organizacijah glasovali o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela SLOVENIJALE.

Nasteti podatki nam povedo, da so delavci na podlagi organiziranih in neorganiziranih razprav s pomočjo analize o ekonomski upravičenosti predvidenih povezav, ki jo je izdelala skupna komisija, dojeli potrebo po tesnejšem sodelovanju in po usklajevanju interesov z drugimi delovnimi organizacijami.

SPORAZUM SKUPNIH INTERESOV

Ne bo odveč, če še enkrat na kratko zapišemo razloge in prednosti, ki so vodili naš kolektiv k tej združitvi. Predvsem zadeve ne smemo obravnavati čustveno, temveč s širših gospodarskih pogledov in koristi. Te koristi pa v perspektivi prav gotovo so. Brest je v svojem razvoju dosegel obseg in nivo, ki sta pogojevala in terjala nove premike v poslovni orientaciji. Pojavljale so se dileme, ali naj svoje sile usmerimo v nadaljnji razvoj kapacitet ali pa v razvoj trgovske mreže.

Integracija brez dvoma prinaša koristi, ki pa jih je številčno in realno ovrednotiti izredno težko. Realizacija srednjeročnega programa razvoja, ki je v analizi podan, je največje jamstvo o upravičenosti te integracije. To pa je bilo tudi osnovno vodilo, da se je kolektiv za takšno povezovanje odločil.

NOVE CENE REPMATERIALOV

Dokler bomo administrativno urejali cene, bomo na tržišču še vedno imeli takšne ekscese, da materiale izvažamo, medtem ko jih na domačem tržišču primanjkuje.

Za boljše razumevanje teh problemov naj navedem samo primer za lesnito ploščo, katerih cena se giblje na domačem trgu od 6,70 do 11 din za kvadratni meter, medtem ko jih mi uvažamo po 14 do 16 din za kvadratni meter. Takšnih primerov srečujemo v naši vsakodnevni praksi veliko.

POROČILO gradbenega odbora za obnovo vodovoda Cerknica—Rakek

Z letom 1973 se je izteklo četrto leto zbiranja sredstev za obnovo vodovoda in seveda tudi četrto leto obnove vodovoda.

Zbiranje sredstev in obnovitvena dela potekajo v glavnem po programu, ki sta ga sprejela gradbeni odbor in Komunalno stanovanjsko podjetje že leta 1970. Do konca leta 1973 so bili obnovljeni naslednji odseki:

zajetje Pod Slivnico—Cerknica, Cerknica—Rakek, Unec—Ivanje selo, Slivice. Zamenjano je bilo omrežje v Cerknici sami, na Rakeku in drugih naseljih, kjer so bili zamenjani glavni vodi. Obnoviti je treba še naslednje odseke: glavni vod do Brezji, glavni vod Topol, Cerknica—Dolenja vas, Cerknica—Zelše, Cerknica—Dolenje jezero in še nekateri manjši odseki.

USTANOVLJENA JE ZKPO V OBČINI CERKNICA

Na pobudo občinske konference SZDL Cerknica ter drugih družbenopolitičnih organizacij v občini je bila ponovno ustanovljena 20. marca 1974 Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Cerknica (ZKPO).

Zveza uresničuje svojo funkcijo tako, da na prostovoljni osnovi združuje občane v široko kulturno gibanje, v katerem se organizirajo kot ustvarjalci in porabniki kulturnih dobrin.

NOVA RESTAVRACIJA

8. marca 1974 je Gostinsko podjetje »Jama« iz Postojne odprlo novo restavracijo v Starem trgu.

To je prav gotovo nova pridobitev za Loško dolino. V dokaj sodobnem lokalu je zaposlenih osem gostinskih delavcev. Restavracija obratuje v dveh izmenah.

DRŽAVNO PRVENSTVO PIONIRJEV V SMUČARSKIH TEKIH

Od 8. do 10. marca letos je bilo v Loški dolini državno prvenstvo pionirjev v smučarskih tekih.

Z zborom vseh tekmovalcev, dviganjem državne in pionirske zastave, pozdravnim govorom predsednika, organizatorja in pokrovitelja ter podpredsednika Smučarske zveze Jugoslavije Gregorja KLANČNIKA se je v Loški dolini pričelo III. državno prvenstvo pionirjev v smučarskih tekih. Tekmovanja se je udeležilo 153 tekmovalcev iz 17 klubov Slovenije, Hrvaške in Srbije.

Smučarska zveza Jugoslavije praznuje letos 50. obletnico obstoja. Zato ni naključje, da je zaupala organizacijo III. državnega prvenstva pionirjev v smučarskih tekih ravno SK Loška dolina — kraju, ki leži v neposredni bližini Blok, ki veljajo za zibelko slovenskega smučanja.

KEGLJAČI SPET AKTIVNI

V petek, 15. marca 1974 je bil ustanovni občni zbor kegljaškega kluba »BREST« Cerknica. Nekateri člani bivšega kluba in ljubitelji kegljanja smo se odločili, da oživimo delo starega kluba in pridobimo v naše vrste nove člane. Član kluba lahko postane vsakdo, ne glede na to, kje je zaposlen, oziroma kje prebiva. Če pa hočemo klubu povrniti sloves, ki ga je imel stari klub, je treba izpolnjevati osnovne pogoje za delo in prijetno vzdušje v klubu.

Kegljaške novice

ZALOŽNIK IN GORNIK PRVAKA NOTRANJSKE

Na kegljiščih v Cerknici in na Vrhniki se je končalo letošnje tekmovalstvo posameznikov in parov notranjske regije. Med 40 nastopajočimi (vsaka občina je imela pravico prijaviti največ 8 tekmovalcev) so imeli največ uspeha tekmovalci KK Brest, saj je med posamezniki zmagal Založnik pred Gornikom (oba Brest), med pari pa prva Brestova dvojica (Založnik-Gornik) pred Postojno in drugo Brestovo dvojico.

Najboljši štirje tekmovalci (med njimi so kar trije iz Bresta) so si tako pridobili pravico do nastopa na prvenstvu Slovenije, kjer nastopa najboljših 60 slovenskih kegljačev. Tekmovanje bo 12. in 13. maja na kegljiščih v Ljutomeru in Mariboru. Najboljših deset tekmovalcev pa se bo udeležilo državnega prvenstva, ki bo junija v Makedoniji.

Rezultati:

Posamezno:

	kegljev
1. Založnik, Brest	4426
2. Gornik, Brest	4396
3. Vidakovič, Postojna	4303
4. Prešeren, Brest	4279
5. Puntar, Postojna	4273
7. Mulec, Brest	4160
10. Urbas, Brest	4115
12. Terzič, Brest	4086
13. Viliček, Brest	4065

Dvojice:

	kegljev
1. Brest I. (Založnik-Gornik)	8774
2. Postojna I. (Vidakovič-Puntar)	8576
3. Brest II. (Mulec-Prešeren)	8439
4. Ilirska Bistrica I. (Volk-Kranjc)	8227
5. Brest III. (Urbas-Terzič)	8201

Republiško tekmovalstvo dvojic bo 15. in 16. septembra na kegljišču Golovec v Celju.

BREST — PRVAK V OBČINSKI TRIM LIGI

Na cerkniškem kegljišču se je končala letošnja občinska kegljaška trim liga v disciplini 6x100 lučajev. Prvo mesto je brez poraza osvojila ekipa Bresta.

V letošnji občinski ligi je nastopilo samo devet ekip, v glavnem zaradi neurejenega kegljišča. V prejšnjih letih je nastopalo tudi 14 do 16 ekip.

Lestvica:

1. BREST
2. KARTONAŽA
3. GOZDNA
4. GRADIŠČE
5. SOFERJI
6. AVTOMONTAŽA
7. MLADINCI
8. UPOKOJENCI
9. KOVIND

PRED SVETOVNIM PRVENSTVOM V KEGLJANJU

Kegljaški klub Brest Cerknica bo organiziral v času pred svetovnim prvenstvom v kegljanju,

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vili FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIC, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZI, Danica MODIC, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN
Foto: Jože ŠKRLJ
Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda ŠEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Naklada 2800 izvodov.

ki bo v Ljubljani od 26. maja do 1. junija, predprodajo vstopnic za ogled tega tekmovanja.

Cena vstopnic za celodnevni ogled tekmovanja je 400 din na osrednji tribuni in 300 din na tribuni.

Spored tekmovanja:

27. 5. ekipno tekmovalstvo moški in ženske
28. 5. ekipno tekmovalstvo moški in ženske
29. 5. tekmovalstvo dvojic moški in ženske
30. 5. tekmovalstvo dvojic moški in ženske
1. 6. finalno tekmovalstvo posameznikov in posameznic

Vsa tekmovanja bodo na novem šeststeznem montažnem kegljišču v veliki dvorani (hokejski) HALE TIVOLI.

Vsi, ki se zanimajo za ogled tekmovanja, naj se prijavijo kegljaškemu klubu najpozneje do 15. aprila.

Uspeh tekačev

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE SOZD SLOVENIJALE

Stari vrh nad Škofjo Loko je bil 10. marca letošnje prizorišče devetih zimskih športnih iger SOZD Slovenijale. V organizaciji SORE iz Medvoda je na tekmovalstvu v veleslalomu in tekih sodelovalo 243 tekmovalcev. Tekška proga je bila zelo slabo pripravljena, poleg tega pa tudi precej krajša, kot bi morala biti po pravilniku tekmovanja.

1. TRGOVINA	10
2. TOVARNA MERIL	11
3. KLI LOGATEC	15
4. BREST	16
5. SAVINJA	27

Če razčlenimo uspehe Brestovih tekmovalcev po panogah, smo dosegli v veleslalomu pri moških šesto mesto, pri ženskah pa sedmo; v tekih pa pri mo-

ških prvo in pri ženskah drugo mesto.

Brest že na dosedanjih tekmovanjih v veleslalomu ni imel vidnejših uspehov, prav nasprotno pa so vsa leta teki naša boljša plat. Izmed najboljših bi omenil vsaj štiri najbolj uspešne: Milana Gornika, Rajka Kraševca, Marijo Svet in Toneta Kandareta.

Doseženi skupni rezultat je pravo stanje zimskega športa na Brestu. Pogoji in možnosti za treninge v veleslalomu so v nekaterih delovnih organizacijah bistveno boljši in cenejši, zato imajo tudi boljše rezultate.

Tudi v prihodnje se rezultati ne morejo kaj prida izboljšati, saj se je vsak naš tekmovalcev boril po svojih najboljših močeh in zmožnostih. Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem našim nastopajočim za sodelovanje in trud, ki so ga vložili v tekmovalstvo.

F. Štrukelj

Čedalje bolj množično

OBČINSKA ZIMSKA NOGOMETNA LIGA V MALEM NOGOMETU KONČANA

S 25. februarjem se je končala peta občinska zimska nogometna liga v malem nogometu. Zanimanje za mali nogomet raste iz leta v leto, kar dokazuje tudi število nastopajočih v ligi, saj jih je bilo letos nad 250 v 21 ekipah. Tekmovanje je potekalo v prvi in drugi ligi.

Tekme so bile zanimive in izenačene, na koncu pa so le zmagali najboljši. Občinski prvak za leto 1984 je drugič zapored moštvo Pink panther, sestavljeno iz igralcev, ki so vsi po vrsti člani prve ekipe NK Cerknica. Druga je bila ekipa Stoletni I., tretja

Žeja in četrti Rakek I., kar je istočasno ponovitev lanskih uvrstitev.

Kvalitetni vrh je torej ostal enak kot lani; k njim bi lahko pristeli le še ekipo Loške doline (peto mesto), Kamne gorice (šesti) ter prvouvršni ekipi druge lige Disko in Vikingi. Druge ekipe so igrale bolj ali manj v okviru svojih zmožnosti. Med posamezniki velja omeniti najboljša vratarja Grudna (Stoletni I.) in Smajčiča (Disko) ter strelca Kranjca (Rakek I.) in Levca (Disko).

Po končani ligi je bil odigran še zaključni turnir za prehodni pokal NK Cerknica. Pokal bo eno leto v vitrini ekipe Pink panther, ki je tako še enkrat potrdila, da je trenutno najboljša v občini.

V. Kralj

Filmi v aprilu

1. 4. ob 16. uri — italijanski pustolovski film ZAKAJ SE VSE TO DOGAJA MENI?
1. 4. ob 20. uri in 2. 4. ob 20. uri — hongkongski karate film NEPREMAGLJIVI BRUCE LEE.
5. 4. ob 20. uri — jugoslovanska kriminalka HALO, TAKSI!
7. 4. ob 20. uri in 8. 4. ob 16. uri — ameriški vohunski film TELEFON.
8. 4. ob 20. uri in 9. 4. ob 20. uri — zahodnonemški erotični film POČITNICE NA IBIZI.
12. 4. ob 20. uri — ameriška shriljivka MOČ RUŠENJA.
14. 4. ob 20. uri in 15. 4. ob 16. uri — ameriška komedija BOKSAR ZA DOLARJE.
14. 4. ob 20. uri in 16. 4. ob 20. uri — italijanski ljubzenski film LA CHICALA.
19. 4. ob 20. uri — jugoslovanska komedija TESNA KOŽA.
21. 4. ob 20. uri in 22. 4. ob 16. uri — hongkongski pustolovski film DEBELINKOVE PUSTOLOVŠČINE.
22. 4. ob 20. uri in 23. 4. ob 20. uri — ameriški pustolovski film ZAKLAD V IZGUBLJENEM LETALU.
26. 4. ob 20. uri — ameriška erotična drama KDO JE HARRIET?
28. 4. ob 20. uri in 29. 4. ob 16. uri — hongkongski karate film ZMAJEV PEKLENSKI OBRACUN.
29. 4. ob 20. uri in 30. 4. ob 20. uri — italijanski pustolovski film AMAZONSKI LJUDOŽERCI.